

Forord

Arbeidet med denne masteroppgaven har utelukkende vært morsom. Jeg har fått arbeide med kreative menneskers språklige ytringer, noe jeg har opplevd som svært givende. Jeg har aldri følt meg ensom i arbeidet, for det er så mange som har hjulpet meg hele veien.

Tusen takk til min dyktige veileder, Tor Anders Åfarli, for at du alltid gir gode og utfyllende svar på faglige spørsmål, at du alltid svarer lynkjapt, og for at du er så hyggelig. Møtene på kontoret ditt har vært lærerike og trivelige stunder. Jeg vil også takke deg for at du tipset meg om problemstillingen til denne masteroppgaven.

Jeg ønsker også å takke Terje Lohndal for at han sendte meg fagstoff som var relevant for masteroppgaven min.

Takk til alle mine Facebook-venner som hjalp meg med å finne søkeord som var relevante i datainnsamlingen min.

Min kjæreste Solveig har vært svært tålmodig og hjelpsom, særlig når jeg kanskje ikke har vært like motivert for å skrive. Uten Solveig hadde denne masteroppgaven aldri blitt ferdig.

Til slutt vil jeg takke min familie som har støttet meg gjennom hele masterskrivingen.

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING	2
1.1 PROBLEMSTILLING	2
1.2 DISPOSISJON	3
2 TEORI	4
2.1 TRADISJONELL OPPFATNING AV VERB.	4
2.1.1 Valens og transitivitet	4
2.1.2 Argumentstruktur	5
2.1.3 Semantiske roller og theta-roller	7
2.2 KRITIKK AV TRADISJONELL TEORI	9
2.3 RAMMETEORI	12
2.3.1 Åfarlis verbrammer	13
3 EMPIRI	20
3.1 METODE	20
3.2 DATAGRUNNLAG	22
3.2.1 Ramme 1 – intransitiv ramme	22
3.2.2 Ramme 2 – transitiv ramme	24
3.2.3 Ramme 3 – ditransitiv ramme	28
3.2.4 Ramme 4 – enkel resultativ ramme	29
4 ANALYSE	32
4.1 INTRANSITIVE SETNINGER	34
4.2 TRANSITIV RAMME	38
4.3 DITRANSITIV RAMME	40
4.4 ENKEL RESULTATIV RAMME	41
4.5 KONKLUSJON	44
5 AVSLUTNING	46
LITTERATUR.....	48
VEDLEGG 1: KILDER TIL EKSEMPLENE	50
VEDLEGG 2: SAMMENDRAG.....	54
VEDLEGG 3: MASTERARBEIDETS RELEVANS FOR MITT VIRKE SOM LEKTOR	56

1 INNLEDNING

1.1 Problemstilling

Vi har alle sett kreativ verbbruk i en avis eller i en blogg. Enten det er internett som *kroppspresser* oss, eller om det er ungdommer som *naver*, så kan man være helt sikre på at avisredaksjonene forsøker å finne nye måter å formidle budskapet sitt på. Bloggerne er nødt til å finne på ordene som kreves for å beskrive de nyeste trendene, som for eksempel å *snappe* eller å *tindre*. Og hver gang et nytt verb dukker opp på denne måten, smittes det ofte over til språket vårt. De blir en naturlig del av hvordan vi gjør oss forstått. Ofte gjør de språket vårt mer effektivt. Hvis jeg ønsker å formidle at jeg vil sende deg et bilde via applikasjonen Snapchat i kveld, kan jeg formidle det på denne måten: Jeg snapper deg i kveld. Det er åpenbart mer effektivt å bruke Snapchat som verb enn det er å bruke det som et substantiv i denne situasjonen. Det å lage nye verb er så effektivt og flittig brukt, at man har lagd et nytt verb som beskriver handlingen å lage nye verb av andre leksikalske elementer, nemlig å *verbe*. *Verbing* eller å *verbe noe* er et fenomen som kanskje best blir forklart i denne Tommy og Tigern-stripa¹:

Jeg kommer til å bruke dette begrepet i hele masteroppgaven, og det er derfor viktig at jeg presiserer hva jeg mener med uttrykket. Å verbe eller verbing er når man lager et verb av et annet leksikalsk element. Å snappe eller å naver er da verbinger av egennavnene Snapchat og NAV. Men det kan også være verbinger av andre leksikalske elementer som adjektiv for eksempel.

Det er ikke bare verbinger jeg kaller for kreative verbkonstruksjoner. Det finnes også verb som blir benyttet i situasjoner man ikke kan anta at de skulle ha kunnet oppstått i. Dette vil

¹ Hentet fra http://america.pink/calvin-and-hobbes-translation_833327.html

jeg forklare nærmere i teoridelen av masteroppgaven. Jeg nøyer meg i denne omgang med å forklare kort at det finnes verb som ikke blir brukt slik de skal brukes. Et eksempel er at noen leker ballen i mål. I dette tilfellet er *å leke* brukt som et resultativt verb, men det er ingenting ved konseptet *å leke* som impliserer at det er et resultativt verb. Dette er også en kreativ verbkonstruksjon etter min mening.

Siden jeg er en språkinteressert person, lurer jeg på hvordan det er mulig å generere setninger som inneholder slike kreative verbkonstruksjoner – enten det er verbinger eller kreativt brukte verb. Det er denne interessen som har motivert meg til å skrive denne masteroppgaven. Vi må ha en teori som kan forklare hva som muliggjør de kreative verbkonstruksjonene. Det er naturlig å anta at det er noe ved semantikken til de leksikalske elementene som på en eller annen måte muliggjør dette. Bakgrunnen for denne antagelsen kommer fra den tradisjonelle generative grammatikkens endoskeletale teorier. En annen forklaring kan ligge i den syntaktiske verbrammen eller strukturen, og at denne på en eller annen måte bidrar med en argumentstruktur. Dette synet ligger den eksoskeletale teorien nærmest, og det er denne analysemodellen jeg vil bruke. Jeg vil forklare dette nærmere i teoridelen. Problemstillingen for denne masteroppgaven er todelt:

- 1) *Hvordan er det mulig å generere kreative verbkonstruksjoner?*
- 2) *Hva er den semantiske arbeidsinndelingen mellom den konseptuelle semantikken til verbet og den strukturelle semantikken som verbrammen gir?*

1.2 Disposisjon

Denne masteroppgaven består av fem deler – innledning, teoridel, empiridel, analysedel og avslutning. Teoridelen er todelt. I den første delen beskriver jeg den tradisjonelle oppfatningen av verb, og i den andre delen kritiserer jeg den tradisjonelle teorien og introduserer rammeteorien. Empirikapitlet er også todelt, hvor jeg i starten av kapitlet greier ut om metoden jeg har brukt i masteroppgaven. Etterpå legger jeg fram datagrunnlaget for masteroppgaven. I analysekapitlet analyserer jeg dataene ved hjelp av rammeteorien som analyseverktøy. Jeg vil i avslutningen konkludere funnene ut i fra problemstillingen som ble gitt i innledningen.

2 TEORI

I denne delen av masteroppgaven vil jeg legge fram den teoretiske forankringen for masteren min. Dette kapitlet er todelt. Det begynner med en redegjørelse av den tradisjonelle oppfatningen av verb og verbets betydning for utformingen av setningsstrukturen i kapittel 2.1. Jeg anser den tradisjonelle teorien som endoskeletal, altså at argumentstrukturen til verbet er hentet i leksikonet, og ikke selve setningsstrukturen. Bakgrunnen for mitt syn kommer fra doktorgradsavhandlingen til Nygård (2013: 135). Hun skriver at både minimalismeprogrammet og styring-og bindingteorien er eksempler på endoskeletale teorier. I den andre delen av kapitlet, 2.2, vil jeg argumentere for at det tradisjonelle synet på verb ikke er godt nok, og introdusere rammeteorien som et alternativ i 2.3. Rammeteorien er et eksempel på en eksoskeletal teori, altså hvor selve setningsstrukturen har semantiske og syntaktiske egenskaper (Nygård, 2013: 140).

2.1 Tradisjonell oppfatning av verb.

Den tradisjonelle generative grammatikkmodellen har utviklet seg kontinuerlig helt siden Noam Chomsky publiserte *Syntactic structures* i 1957 (Faarlund, 2005: 60). Versjonen som mange lingvister bruker i dag, har blitt evaluert og utviklet helt siden da. På åttitallet kom *prinsipp og parameter-teorien*, mens *minimalismeprogrammet* ble grunnlagt tidlig på nittitallet (Faarlund, 2005: 61). Det er i hovedsak disse teoriene jeg sikter til når jeg referer til den chomskyanske grammatikken eller den tradisjonelle generative grammatikken. Disse teoriene er komplekse og inneholder ganske mange komponenter. Jeg vil i denne masteroppgaven kun se på hvordan de oppfatter verbenes rolle i setningsstrukturen. I dette kapitlet vil jeg forklare de mest sentrale begrepene for denne masteroppgaven. Min redegjørelse for den chomskyanske grammatikken vil i all hovedsak bygge på Åfarli og Eide (2003).

2.1.1 Valens og transitivitet

Tradisjonelt sier man at hoved verbet bestemmer hvordan setninga skal se ut. Hvilket verb man velger å benytte seg av i en setning, vil ha stor påvirkning på hvor mange deltakere som også er med. Dette er fordi et gitt verb impliserer et gitt antall deltagere eller roller. Dette kaller vi *valensen* til verbet. Valensen til et verb beskriver hvor mange "(...) deltakere det er

naturlig å anta for en situasjon beskrevet av et verb” (Åfarli og Eide 2008: 366). Verbet *sende* beskriver en situasjon hvor det er naturlig å anta tre deltakere; en som sender, noe som blir sendt, og en som mottar det som ble sendt, som i eksempel (1).

(1) Marit sendte Kari et brev.

Et verb som *sende* kalles *trivalent* fordi det impliserer tre deltakere. Et verb som bare impliserer to deltakere kalles *divalent*, og verb som kun impliserer en deltaker, kalles *monovalent*. Det er disse valensene som oftest forekommer i norsk, men man kan også finne verb som er *avalente*, altså at de ikke impliserer noen deltakere. Disse verbene tar kun et formelt subjekt *det* i norsk, som i setninga (2).

(2) Det regner.

Selv om valensen til et verb er trivalent, er det ikke sikkert alle deltakerne er synlige eller realiserte i setninga. I setning (3) er valensen til verbet *sende* trivalent fordi verbet impliserer tre deltakere, selv om ikke alle deltakerne blir realisert i denne setninga. For å kunne diskutere hvordan verbet opererer i en setning, trenger man et nytt begrep for å beskrive hvor mange argumenter eller deltakere som faktisk blir realisert i setninga. Dette kalles *transitivitet* (Hundal, 2002: 3).

(3) Marit sendte et brev.

I setninga (3) er verbet *sende* et transitivt verb, fordi det realiserer to roller – en subjeksrolle og en objektsrolle. Verbet i setninga (3) er derfor både trivalent og transitivt. Et ditransitivt verb vil da realisere tre roller, mens et intransitivt verb kun realiserer en rolle. Hos verb som kun realiserer en rolle, kan verbet beskrives som enten inergativt eller ergativt.

2.1.2 Argumentstruktur

I den chomskyanske teorien antar man at det finnes en database av alle ord i hjernen (Åfarli & Eide, 2003: 44) Denne databasen av ord kalles *det mentale leksikonet* eller bare *leksikonet* og inneholder alle ord man har lært. Det er ingen grunn til å utelukke verb fra denne ordbanken. Tanken er at verbene ligger lagret i leksikonet med informasjon om hvilken argumentstruktur

verbet har. Argumentstruktur spesifiserer blant annet hvilke semantiske roller verbet tilordner (Åfarli & Eide, 2003: 44).

(4) Finne, V: agens, patiens

I eksempel (4) viser man hvordan verbet *finne* kan se ut i leksikonet med informasjon om argumentstrukturen sin. I dette tilfellet har verbet *finne* to semantiske roller å dele ut. En agensrolle og en patiensrolle. Understrekingen av agensrollen indikerer at denne rollen er ekstern. Dette betyr at verbet kan ta et subjekt og et objekt, som i setninga (5).

(5) Per fant en bil.

Argumentstrukturen til verbet kan sies å være grunnmuren for hele setningen, ettersom den blir projisert inn i syntaksen via *projiseringsprinsippet*:

” (...) argumentstrukturen til en leksikalsk kjerne, normalt et verb, *skal* realiseres i syntaksen, hvilket betyr alle verbets obligatoriske semantiske roller (theta-roller, Θ -roller) må deles ut og være syntaktisk synlige. Dette kalles projiseringsprinsippet” (Åfarli & Eide, 2003: 101).

Dette betyr at når et verb benyttes i en setningsstruktur, må den obligatoriske argumentstrukturen til verbet bli gjort syntaktisk synlig. Derfor må en setning som benytter seg av verbet *finne*, ha et subjekt og et objekt. Ut i fra hvilket verb man velger å bruke, kan man derfor forutse hvor mange semantiske roller som må være syntaktisk synlige i en setning. Akkurat dette vil jeg problematisere i 2.2.

Agens og patiens er semantiske roller eller såkalte *theta-roller*. Dette vil jeg gå nærmere inn på i neste delkapittel. Akkurat nå vil jeg bare presisere hva argumentstruktur er. For som nevnt tidligere i oppgaven så er argumentstrukturen til verbet en slags informasjonspakke som ligger inherent i verbet i det mentale leksikonet. Denne informasjonspakken sier noe om hvordan strukturen til setningen vil se ut, ut i fra hvor mange semantiske roller verbet kan gi ut. Når jeg senere i oppgaven snakker om argumentstruktur, vil det ikke være nødvendig å diskutere hvilke semantiske roller det er snakk om, bare hvor mange semantiske roller. Ut i fra hvor mange semantiske roller som verbet må eller kan dele ut, vil det også implisere hvor mange fraser som vil være rundt verbet i en setningsstruktur.

(6)	a. Per forsvant	Ett argument
	b. Per liker Anne	To argumenter
	c. Per lånte Anne en bil	Tre argumenter
	d. Det hagler	Ingen argumenter

I eksempel (6) kan vi se at argumentstrukturen til de forskjellige setningene følger valensen til verbene. *Forsvant* er et monovalent verb og deler da ut ett argument. Dette gjør at det bare er en frase som er knyttet til argumentstrukturen til verbet i setninga. Man kan selvfølgelig tenke seg andre fraser eller ledd i en setning, som i setning (7a). Men dette er ledd som ikke er knyttet til argumentstrukturen, og derfor ikke er obligatoriske i setninga. Argumentstrukturen til et verb sier ingenting om man bør ha slike *fakultative*² ledd i setningen, eller eventuelt hvor mange man bør ha. Det er opp til en selv. Argumentstrukturen sier bare noe om hvilke deltakere eller semantiske roller som er knyttet til verbhandlingen som skal eller bør være realiserte i setninga.

- (7)
- a. Per forsvant i går.
  - b. Per forsvant Anne.*
  - c. Per forsvant Anne en bil.*

Setning (7b) er ugrammatisk fordi den bryter med valensen til verbet. Det er ikke mulig å tenke seg at verbet *forsvinne* inneholder flere enn én deltaker. Stjernen bak setningen indikerer at setningen er ugrammatisk. Man kan ikke legge til flere deltakere enn det argumentstrukturen til verbet impliserer. I dette tilfellet er det en deltaker mer enn hva man konseptuelt kan forvente av verbet *forsvinne*. Det å ”tvinge” inn enda en deltaker i verbhandlingen fungerer ikke. Hvis dette likevel skulle fungere, blir man tvunget til å anta at det er et nytt verb, eller så blir man nødt til å anta at argumentstrukturen likevel ikke følger valensen til et verb.

2.1.3 Semantiske roller og theta-roller

Tidligere i denne oppgaven har jeg nevnt semantiske roller og deltakere om hverandre. Dette har jeg gjort fordi det på mange måter er det samme. I en verbhandling har man alltid noen

---

² Fakultativ: Ikke-obligatorisk.

deltakere (hvis vi ser bort fra avalente verb, som ikke impliserer noen deltakere). Deltakerne som verbhandlingen impliserer blir delt ut av verbet som semantiske roller eller theta-roller (Θ -roller) i setningsstrukturen (Chomsky, 1981). Et verb deler altså ikke ut deltakere, men Θ -roller. Det er dette argumentstrukturen viser, altså hvor mange Θ -roller som blir delt ut til leddene i setningsstrukturen. Et verb som *like* vil ha en argumentstruktur som vist i (8a).

- (8) a. like, V. $\underline{\Theta}$, Θ <NP>
 b. mase, V. $\underline{\Theta}$, Θ (<PP>)

Klammene rundt NPen³ indikerer at det interne argumentet må være en NP. Dette kalles *subkategorisering*, og forteller oss noe om hvilke frasetyper som skal realisere Θ -rollene. Legg merke til at subjektsrollen ikke blir regnet med i subkategoriseringen fordi den alltid blir realisert som en NP (Hundal, 2002: 15). Parentesen rundt PPen indikerer at denne frasen er fakultativ. Ulike verb gir ulike argumentstrukturer, og noen verbs argumentstrukturer kan realiseres på forskjellige måter. Et verb som *kjøpe* kan realiseres på disse måtene:

- (9) a. kjøpe, V. $\underline{\Theta}$, Θ , Θ NP, NP
 b. kjøpe, V. $\underline{\Theta}$, Θ , Θ NP, PP
- (10) a. Jon kjøpte Per en bil.
 b. Jon kjøpte en bil til Per.

I (10) ser man hvordan de forskjellige subkategoriseringene av argumentstrukturen til verbet *kjøpe* kan realiseres i setningene.

Til nå har vi kun sett på hvor mange semantiske roller en argumentstruktur viser, og hvordan disse kan realiseres som fraser i setninga. Et annet poeng med argumentstrukturen til et verb er å skille mellom hvilke semantiske roller som blir delt ut. I lingvistikken har man postulert mange forskjellige semantiske roller. I følge Hundal er det ingen autoritativ klassifisering av disse som har full oppslutning (2002: 18). Slike roller er da agens, patiens, goal, source osv. I denne masteroppgaven vil jeg ikke gå så nøye inn på hvilken semantisk rolle verbene gir fra

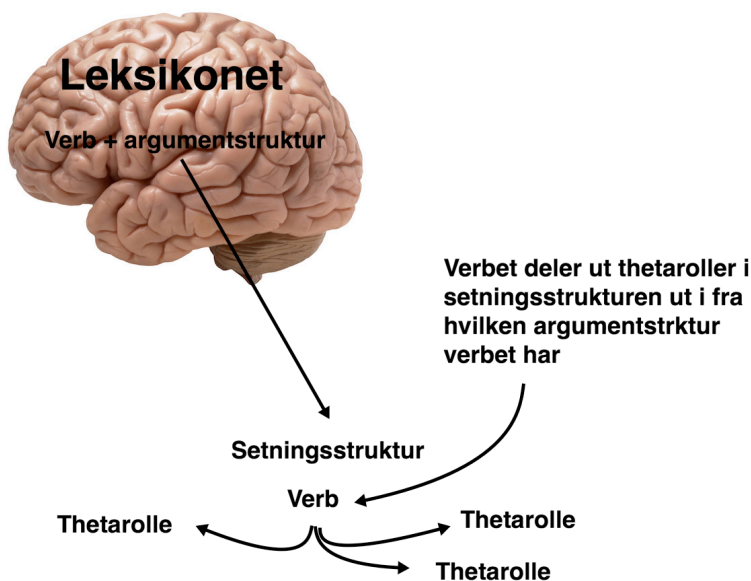
³ Jeg bruker her en eldre notasjon der det nominale argumentet blir kategorisert som NP; senere skal jeg bruke DP som kategori for det nominale argumentet.

seg. I følge Åfarli et al. (2003: 48) virker det som om rolletypen ikke har noen spesielle grammatiske konsekvenser – bare om den tilordner ekstern og eller intern rolle.

2.2 Kritikk av tradisjonell teori

I dette kapitlet vil jeg kritisere den tradisjonelle teorien som jeg har diskutert ovenfor. I all hovedsak vil jeg i denne masteroppgaven kritisere ideen om at verbet har inherente egenskaper som gjør det i stand til å påvirke strukturen i setninga. Vi vil i dette delkapitlet se at dette er en uøkonomisk måte å tenke verbstruktur på. I neste kapittel om rammeteori vil jeg komme med konkrete svar på problemene slik jeg ser det. Nå nøyer jeg meg med å vise problematikken knyttet til tradisjonell oppfatning av argumentstruktur.

I kapittel 2.1.2 om argumentstruktur nevner jeg at tradisjonell generativ grammatikk fastslår at verbets argumentstruktur ligger som en informasjonspakke knyttet til verbet i det mentale leksikonet slik modellen nedenfor antyder :

Man tenker at verbets argumentstruktur er en del av verbet i leksikonet. Grunnen til dette er at man antar at når man lærer ord, så lærer man de konseptuelle egenskapene til disse ordene, og en del av dette er argumentstrukturen. Det betyr at alle ordene som eksisterer i leksikonet og som er fullstendig lært, alltid vil ha den argumentstrukturen det opprinnelig hadde da det ble lært. Verbet *hoppe* for eksempel, vil ha en rekke konseptuelle egenskaper ved seg. Én konseptuell egenskap kan være at det er en aktivitet som i lengden vil gjøre deg sliten. En annen konseptuell egenskap er at det er snakk om en agensrolle som utfører denne handlingen

og at handlingen går ut på å trosse gravitasjonen et lite sekund før man faller ned på bakken igjen. Det er ikke mulig å hoppe noen eller noe. Det er noe man gjør selv.

Hver gang man skal generere en setning som inneholder et verb, velger man et verb fra leksikonet som har en eller annen argumentstruktur. Ut i fra hvilken argumentstruktur verbet har, vil det da bli delt ut thetaroller til deltakere i setningen. Setningen vil dermed sannsynligvis få et subjekt og eventuelle objekter. Hvis verbet var intransitivt, vil man ikke kunne dele ut thetaroller til noen objekter, fordi verbet ikke tillater det. Dermed skulle man anta at det ikke var mulig å generere setninger som bruker intransitive verb og deler ut thetaroller til en eller flere objekter. Likevel viser det seg at dette er mulig.

Det er mulig å generere setninger som bryter med argumentstrukturen til verbet. Her er et eksempel:

(12) ”Han glei meg nedover akebakken”.

Verbet *gli* er et typisk intransitivt verb. Konseptuelt handler dette om en gjenstand som starter å gli langs et underlag. Det betyr at verbet *gli* ikke skal ta noen objekter fordi det ikke er mulig å gli noen eller noe. Det er mulig å få noe til å begynne å gli – man kan for eksempel dytte noen så de begynner å gli. Men da er det et helt annet verb vi benytter: nemlig *dytte*. I eksempel (12) derimot, er det nettopp dette som skjer. Jeg spurte en elev om hvorfor eleven hadde fått grønske på buksa. Eleven svarte da setningen i (12). Det eleven mente var at elev A og elev B hadde holdt hender i akebakken. Plutselig begynte elev B (han) å gli slik at også elev A (meg) begynte å gli. Dette medførte at eleven datt og fikk grønske på buksa. Det intransitive verbet *gli* ble i dette tilfellet brukt transitivt⁴.

Slike fenomen, altså at verbet bruker en annen argumentstruktur enn det man kan anta at det har i fra leksikonet, må den tradisjonelle teorien også forklare. Slike fenomen vil jeg kalle konfigurasjonelle brudd slik Hundal gjør (2002: 4). Siden argumentstrukturen må komme fra verbet, blir den tradisjonelle generative grammatikken nødt til å anta at det er snakk om to forskjellige verb eller at thetarollene er *fakultative* – som betyr at de er valgfrie. I leksikonet har man derfor to former for *gli*. *Gli 1* er intransitivt og *gli 2* er transitivt. Eller så kan *gli* både være intransitivt og transitivt.

---

⁴ Småsetningen *meg nedover akebakken* blir realisert som direkte objekt.

Dette argumentet ser vanntett ut ved første øyekast. Men hvis man antar at det er snakk om to forskjellige verb, blir man også tvunget til å anta en rekke andre ting. Det ene er at man må anta at det finnes språk som skiller slike verb på en formell måte, for eksempel ved å ha forskjellige rotstammer. Man blir også tvunget til å anta at det finnes usannsynlig mange verb. Med usannsynlig mange verb mener jeg at det er for mange verb til at det blir økonomisk troverdig. Hvis vi antar at de fleste verb kan brukes på denne måten, blir regnestykket utrolig stort. I tillegg kommer alle substantiv som også opererer som verb, som i eksempel (13).

(13) Per navet penger av staten.

I setningen over er det et substantiv som står som verb. Ut i fra den tradisjonelle teorien skulle man tro at dette ikke var mulig. Et substantiv har vanligvis ikke argumentstruktur i leksikonet. Hvis det ordet som står i verbposisjon ikke har argumentstruktur, kan man vanskelig se for seg at setningen kan ha en setningsstruktur. Det må derfor være snakk om et verb laget av substantivet NAV. Siden man må anta at alle substantiv kan omgjøres til verb, blir det derfor uendelig mange verb i leksikonet med egen argumentstruktur. Det er ikke vanskelig for oss å se for oss hvordan de konseptuelle rollene til et verb som *nave* kan se ut i leksikonet. Det må være noen som naver, noe som blir navet, og NAV som blir navet. Det er alltid staten eller institusjonen NAV som blir navet. Det er ikke mulig å nave Per, fordi konseptet handler om å få penger fra NAV. Det er også vanskelig å forestille seg at noen kan nave til seg noe annet enn penger. Man kan for eksempel ikke nave godteri av staten. Ut i fra de konseptuelle egenskapene til substantivet NAV, er det ikke usannsynlig at det er mulig å lage et verb ut av det.

Her vil jeg også ta opp tråden fra 2.1.2 som omhandler blant annet projiseringsprinsippet. Projiseringsprinsippet sier at alle de semantiske rollene til et verb må være syntaktisk synlige i en setning. Det peker blant annet Nygård (2013: 138) på som et problem, fordi man da enten får et eksplosivt antall verb, eller fordi man er nødt til å anta at verbene innehar fakultative thetaroller i leksikonet. Grunnen til dette er at med projiseringsprinsippet så skal man kunne forutse hvor mange deltakere et verb gir ut. Ta for eksempel verbet *å hoste*, som man skal kunne anta er et intransitivt verb. Det er noen som hoster. Projiseringsprinsippet sier at alle de semantiske rollene må være syntaktisk synlige i setningen, og derfor må det være et subjekt som hoster. Verbet *hoste* kan ikke i følge projiseringsprinsippet operere med flere deltakere i

setningen. Hvis man da har lyst til å si *Per hostet slim*, må dette enten være et helt annet verb, eller man må anta at *hoste* kan operere på to forskjellige måter. Argumentstrukturen til *hoste* er da enten som i (14a) eller som i (14b), og at det finnes enda en form for *hoste* som i (14c).

- (14) A. *Hoste*, V: Theta, (theta)
B. *Hoste*, V: Theta
C. *Hoste*, V: Theta, theta
E. *Hoste*, V: Theta, theta, theta

Hvis man antar at (14a) er riktig, dukker det opp nye spørsmål – for eksempel hvorfor disse rollene er valgfrie. Velger man å anta at det er forskjellige verb med forskjellig argumentstruktur, får man som et resultat av dette et eksplosivt antall verb. Man må også lage et nytt verb for *hoste* som vist i (14e). Et eksempel på en setning som bruker dette verbet, er *Per hostet Marit slim i går*. Poenget mitt er at det ikke er så enkelt å forutse hvor mange thetaroller et verb gir ut. Det er heller ikke så enkelt å bli enige om hvilke verb som er resultative, og hvilke som ikke er det. Det å ha en teori som ikke gir klare svar når det gjelder argumentstrukturen til verbene, mener jeg er en teori som er uhensiktsmessig.

Den endoskeletale teorien er en uelegant og uøkonomisk teori. For alle tilfeller hvor mennesket utøver kreativitet, må man ty til forklaringer som gjør teorien mindre økonomisk, og derfor mindre elegant. *Ockhams barberkniv* er en vitenskapelig metode hvor man ikke ønsker å innføre flere begreper eller størrelser enn det som er nødvendig (SNL, 2016). All forskning streber etter å finne økonomiske og elegante teorier. Språkforskningen er ikke noe unntak. Det å lage nye verb hver gang mennesker er kreative, strider mot dette prinsippet.

2.3 Rammeteori

I dette delkapitlet ønsker jeg å forklare hva rammeteorien går ut på, slik jeg ser det. Jeg bygger i første rekke på Åfarli sitt arbeid om dette (2007). Åfarli har skrevet en artikkel hvor han henter inspirasjon fra Borerers eksoskeletale ideer og overfører det til norsk. Borer viser til konstruksjonsgrammatikken i sin redegjørelse av den eksoskeletale-modellen (2005: 15). Kort forklart går rammeteorien ut på at selve setningsstrukturen har syntaktisk og semantisk mening. Det er disse setningsstrukturene som har gitt teorien sitt navn. Man kaller ofte disse setningsstrukturene for rammer eller verbrammer – setningsrammer for å putte blant annet

verb i. Man tenker at man først velger hvilken ramme man ønsker å benytte seg av, før man putter ordene man ønsker å bruke inn i rammen. Dette løser en del problemer som jeg nevnte i 2.2.

Rammene ligner veldig mye på den tradisjonelle representasjonen av syntaksen fordi begge kan ses som representasjonen av syntaktiske og semantiske elementer og relasjonen mellom disse. Forskjellen er at rammene er mye mer abstrakte. En ramme er en mal som gir grobunn for en type setning. Man tenker seg at det finnes flere forskjellige klasser eller typer setninger. Alle disse typene har en bestemt ramme de gror ut av. Rammen er derfor malen til en setningstype, som blir generert uavhengig av de leksikalske elementene som setningen inneholder (Åfarli, 2007: 3).

Med et eksoskeletalt syn er ikke de leksikalske elementene assosiert med noen formell grammatisk informasjon med tanke på kategori, argumentstruktur og ordforming (Borer, 2003: 34). Dette er altså et konsept som ikke gir de leksikalske elementene enerett til å bestemme oppbyggingen av setningen. Med dette mener jeg at det ikke er verbene som gir setningen argumentstruktur, og at det derfor ikke er verbene som bestemmer hvordan setningen skal se ut. Det er verbrammen som bidrar med argumentstrukturen, og på den måten bestemmer hvordan setningen ser ut. Istedenfor å anta at den syntaktiske strukturen kommer av ordene, blir den syntaktiske strukturen generert uavhengig av ordene (Grimstad, et al., 2014: 219). Dette er et syn som har blitt utviklet blant annet av Borer (2003, 2005), Åfarli (2007) og Lohndal (2014). Det som kanskje er den mest ”radikale” tilnærmingen, er den eksoskeletale teorien, siden man antar at den syntaktiske strukturen lager et skjelett som de leksikalske elementene kan bli satt inn i (Grimstad et al., 2014: 219). Det er denne tilnærmingen denne masteroppgaven bygger på.

2.3.1 Åfarlis verbrammer

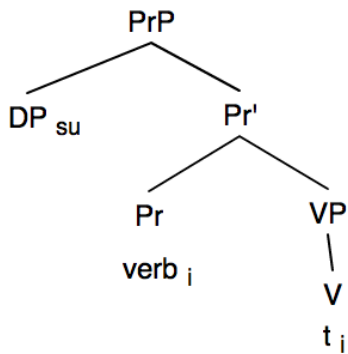
Åfarli antar at det finnes svært få verbrammer – bare fem rammer for norsk (Åfarli, 2007: 3). Tre av dem følger transitiviteten til verbene. Det vil si at det er en ramme for intransitive verb, en annen for transitive verb, og en tredje for ditransitive verb. De to siste er resultative

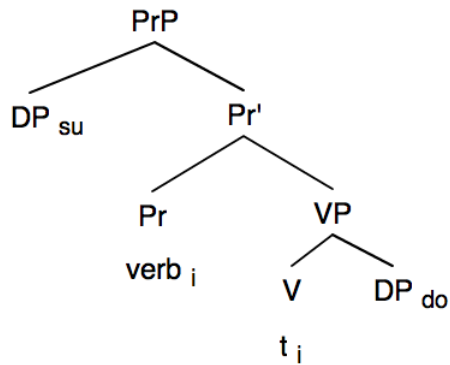
rammer, altså rammer hvor tolkningen er resultativ. Den ene er en transitiv ramme og den siste er ditransitiv. Slik ser de ut⁵:

(15)

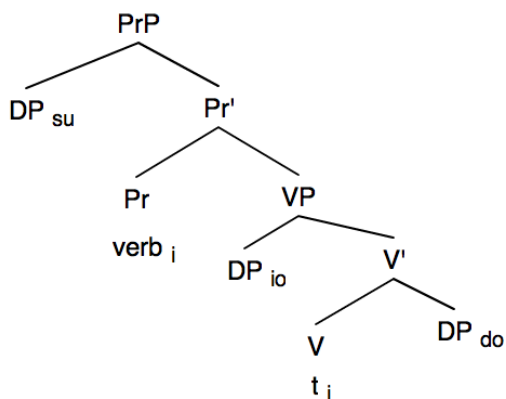
a)

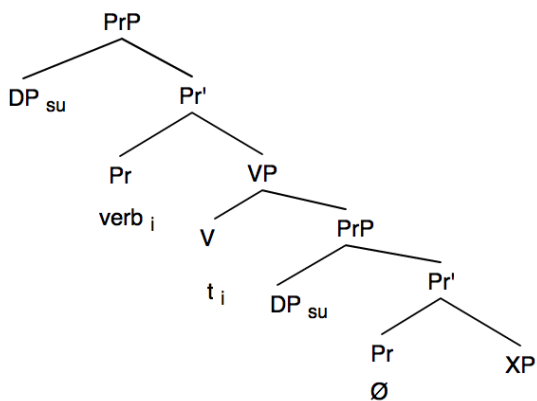
b)

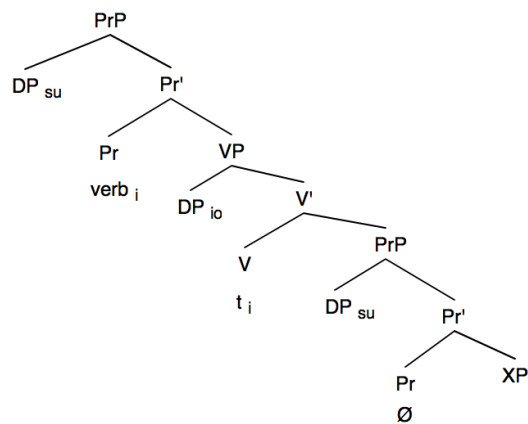
c)

d)

f)

⁵ Åfarli bruker en variant av det systemet som Bowers introduserte (1993). Dette er ikke den modellen som har størst utbredelse i lingvistikken. PrP står for predikatsfrase, og PrP svarer til en proposisjon. Jeg kommer også til å følge dette systemet i denne masteroppgaven.

Ramme a) er intransitiv, b) er en transitiv ramme, og c) er den ditransitive rammen. De resultative rammene er vist i d) og f). Ut i fra teorien skal man kunne generere alle setninger på norsk ved bruk av disse rammene. Ønsker man å lage en transitiv setning, velger man først ramme b), for så å putte inn de leksikalske elementene som samsvarer med det konseptet som man ønsker å formidle. Hvilket ord man har valgt i verbposisjon, spiller ingen rolle lenger, fordi argumentstrukturen er gitt ved valg av ramme. Det vil si at man i prinsippet kan sette inn hva man vil i verbposisjon, så lenge de konseptuelle egenskapene ved ordet tilsier at det kan stå der. Det er vanskelig å forestille seg at det er mulig å lage et verb av for eksempel adjektivet *rød*. Men selv om det er vanskelig å forestille seg det, er det likevel mulig. Man må bare ha de rette omstendighetene rundt konstruksjonen for at det skal gi mening. Det finnes jo verb av adjektivet svart – *sverte*, så hvorfor ikke rød – *røde*. Umiddelbart tenker jeg at det kan handle om å radikalisere noe politisk hardt mot venstre, eller å farge noe rødt.

Med en slik teori har man ikke lenger de problemene den tradisjonelle teorien har. Man trenger ikke å konstruere flere og flere verb for hver gang et verb blir brukt på en kreativ måte. Verbet er det samme, det er bare rammen som er forskjellig. Vi trenger heller ikke å lage nye verb av substantiver lenger. Argumentstrukturen til ordene ligger ikke i leksikonet, men i den syntaktiske strukturen. Det betyr at det spiller ingen rolle om det er et verb eller et substantiv (eller et annet leksikalsk element) som står i verbposisjon for setningsstrukturen. Ordet trenger ikke å dele ut noen thetaroller, fordi thetarollene allerede er delt ut ved valg av rammer. Og når ordet først blir plassert i verbposisjonen, blir det et verb, uansett hva som var opphavet til ordet.

Siden selve verbrammen har semantisk og syntaktisk mening, er det viktig å få fram hvilken mening verbrammen bidrar med til setningen kontra de leksikalske elementene. Både Gleitman (1990) og Bouchard (1995) mener at syntaks er viktig for semantikk, og at syntaktisk struktur er bærer av semantiske egenskaper og relasjoner. Det er fundamentalt for rammeteorien at de forskjellige verbrammene bidrar med forskjellig semantikk. De to første rammene er nok mest generelle i den forstand at de kan romme ganske forskjellige semantiske betydninger. De tre siste har en ganske spesifikk semantikk, noe jeg vil komme tilbake til.

Den intransitive verbrammen består først og fremst av et subjekt (SU) og et verbal (V). Det kan selvfølgelig også være uendelig mange setningsadverbial og preposisjonsfraser, men disse endrer ikke selve verbrammen. Verbrammens semantikk kan tolkes som at *noen gjør*

noe, altså en typisk kausativ handling, eller at *noe er i en tilstand*. Et eksempel på den første semantiske betydningen er: *Kari klatrer*. *Kari* er subjektet som gjør noe (*klatrer*). Den andre semantiske betydningen er mer abstrakt, og kan eksemplifiseres med *Kari fryser*. Det å fryse er ikke en handling som *Kari* nødvendigvis aktivt gjør. Det er bare en tilstand som oppsto ved at det muligens ble kaldt. Den intransitive verbrammen er derfor noe generell i den forstand at det er flere semantiske tolkninger som kan omfattes den samme verbrammen.

Den transitive verbrammen er også generell. Den største forskjellen mellom den intransitive og den transitive verbrammen er at det i den transitive er to deltakere, mens i den intransitive kun er én. De to deltakerne som er med i den transitive verbrammen er SU og direkte objekt (DO). Denne verbrammen kan være kausativ som for eksempel i setningen; *Kari sparker ballen*. Den kan også være mer abstrakt som i setningen *Gjerdet omkranser huset*. Dette er ikke kausativt fordi et gjerde ikke er i stand til å gjøre noe. Det står bare statisk rundt huset. Bytter man ut *gjerdet* med *familien Lommelun* for eksempel, blir verbrammen kausativ. Det er derfor samspillet mellom de leksikalske elementene og verbrammen som gir grunnlaget for tolkningen av det semantiske innholdet. Et siste eksempel vedrørende den transitive verbrammen er *Kari frykter framtiden*. *Kari* har i dette eksemplet tilstanden *frykt for framtiden*. Et viktig poeng med den transitive verbrammen i motsetning til den intransitive verbrammen, er at man får en asymmetrisk framstilling av SU og DO. I eksemplet *Kari frykter framtiden*, er det helt klart *Kari* som har den tilstanden at hun frykter for framtiden. Men i setningen *Framtiden skremmer Kari*, er det framtiden som framprovoserer denne tilstanden i *Kari*. Det er derfor også her snakk om tilstanden til *Kari*, selv om *Kari* teknisk sett er DO i setningen. Den transitive verbrammen er derfor kanskje enda mer generell enn den intransitive verbrammen, fordi det er flere semantiske tolkninger man kan få ut av samme ramme.

De siste verbrammene er mer spesifikke. De har en klar og tydelig semantisk betydning. Den ditransitive verbrammen bidrar semantisk med betydningen *en transaksjonshandling med tre deltakere*. De tre deltakerne er SU, indirekte objekt (IO) og DO. Et eksempel på en setning som benytter seg av denne verbrammen er *Per sender Kari et brev*. Alle ditransitive verbrammer har denne betydningen, altså at det er en transaksjonshandling med tre deltakere.

De resultatative verbrammene er ganske like. Den transitive resultatative verbrammen bidrar semantisk med betydningen: *En transitiv handling som fører til et resultat*. Den ditransitiv

resultative verbrammen bidrar med betydningen: *En ditransitiv handling som fører til et resultat*. De er med andre ord nesten helt like, de bare opererer med forskjellig antall deltakere. *Kari spiste kjøleskapet tomt* er et eksempel på den transitive resultative verbrammen. ”*Kari skjøt oss piler i ryggen*” er da et eksempel på den ditransitive resultative verbrammen.

For å illustrere hva som menes med at verbrammen bidrar med semantisk betydning, ønsker jeg å komme med et eksempel. Den intransitive rammen kan illustreres med denne setningen: *Jeg ratter*. I denne setningen bidrar verbrammen med betydningen: *Noen (subjekt) gjør noe (verb)* eller *noen (subjekt) har en tilstand (verb)*. Hvem som gjør noe og hva som blir gjort / tilstanden, er bestemt av de leksikalske elementene. I dette tilfellet er det *jeg* som gjør noe og *ratte* som blir gjort. *Ratte* er da en verbing av substantivet *ratt*. Et *ratt* har mange konseptuelle egenskaper ved seg. Et *ratt* er noe man kan ta og føle på. Det kan være stort eller lite, og det brukes ofte til å styre noe den ene eller den andre veien. Likevel kan man ikke påstå at substantivet *ratt* konseptuelt bidrar med en mening som tilsier at noen gjør noe. Et *ratt* er bare en gjenstand som ofte er tilknyttet noe det kan styre. I motsetning til for eksempel *å hoppe*, som uten tvil konseptuelt handler om at noen gjør noe, mangler altså *ratt* denne egenskapen. Selv om *ratt* altså mangler denne egenskapen, kan vi likevel se for oss at noen kan bruke et *ratt* for eksempel til å kjøre eller til å styre med. Man kan altså fysisk ta hendene på rattet og gjøre noe med det. Det er derfor ikke utenkelig at *ratt* kan brukes som et verb – det mangler bare argumentstrukturen. Man kan derimot ikke se for seg at *ratt* kan være en tilstand, altså at man kan ha *ratt* som en egenskap på samme måte som *å fryse*. Man kan derfor avvise at dette eksemplet bruker den intransitive verbrammens mer abstrakte betydning.

Siden verbrammen bidrar med den semantiske betydningen *noen gjør noe*, ligger det i dette grunnlaget til en argumentstruktur. Man kan til og med hevde at det er en argumentstruktur, i dette tilfellet en intransitiv argumentstruktur, altså en argumentstruktur som kun realiserer én deltaker. Siden noe må bli gjort gitt en slik verbramme, gir dette muligheten for *ratt* til å operere som et verb. Det jeg mener med dette, er at verbrammen slår fast at noe må bli gjort, og derfor har det ikke noe å si hvilket leksikalsk element man putter inn i verbposisjonene, fordi det potensielt får egenskapen til en gjørehandling fra de strukturelle egenskapene til verbrammen. I dette tilfellet bidrar verbrammen med semantikken *at man gjør noe*, og siden *ratt* står i verbposisjon, gjør man på en måte *ratt*. Dette kan overføres til alle de forskjellige rammene jeg nevnte i (15). Uansett hvilken ramme man velger, vil rammen bidra med en

egen semantisk betydning, og gi de leksikalske elementene som fyller verbrammen, mening. Til sammen utgjør semantikken til verbrammen og semantikken til de leksikalske elementene grunnlaget for tolkningen av meningsinnholdet av setningen. Man kan ikke skape en komplett mening hvis man kun baserer seg på semantikken til de leksikalske elementene. Da blir det bare en rekke med tilfeldige ord, som ikke gir mening. Man kan heller ikke få noen særlig mening ut av verbrammen, hvis man bare baserer seg på semantikken til den. Med en intransitiv setning får man da bare meningen *noen gjør noe* eller *noen har en tilstand*, og det forteller oss lite. Det eneste vi kan konkludere ut fra det, er at det ikke er snakk om noen av de andre verbrammene.

3 EMPIRI

I dette kapitlet vil jeg legge fram datagrunnlaget for denne masteroppgaven. Først vil jeg i 3.1 forklare metoden jeg har benyttet for innhenting av data og måten jeg framstiller dette på. Deretter vil jeg i 3.2 greie ut om selve datagrunnlaget for masteroppgaven.

3.1 Metode

I denne masteroppgaven ønsker jeg å bruke rammeteorien for å finne svar på disse problemstillingene:

- 1) *Hvordan er det mulig å generere kreative verbkonstruksjoner?*
- 2) *Hva er den semantiske arbeidsinndelingen mellom den konseptuelle semantikken til verbet og den strukturelle semantikken som verbrammen gir?*

Jeg har derfor valgt å systematisere funnene etter hvilken verbramme som er benyttet i de forskjellige eksemplene. Jeg har tatt utgangspunkt i de rammene som er vist i 2.3.1.

Siden det er vanskelig å søke på kreative verbkonstruksjoner i et korpus, har jeg valgt å bruke en annen metode for innsamling av data. Det jeg gjorde, var å søke på forskjellige verbkonstruksjoner jeg hadde mistanke om fantes på internett, ved hjelp av søkemotoren Google. Hvis jeg fant en artikkel eller et intervju eller lignende hvor disse konstruksjonene ble brukt, anser jeg dem som gyldige, i den forstand at de er konstruksjoner som blir benyttet i det norske språket. Jeg har ikke testet disse konstruksjonene på noen andre med tanke på graden av *grammatikalitet* – altså hvor grammatisk tolererbare konstruksjonene er. Jeg har isteden for brukt min egen intuisjon og språkevne til å kvalitetssikre funnene. Dette er en form for *introspeksjon*. Introspeksjon er når forskeren selv lager datagrunnlaget ved å generere setninger ut i fra sin egen språkevne. Dette er en metode som er svært problematisk fordi den bryter med noen punkter som kjennetegner en god vitenskapelig metode (Johannessen, 2003: 139). Metoden jeg bruker, er ikke ren introspeksjon siden det ikke er jeg som generer setningene. Likevel bruker jeg min egen språkevne til å kvalitetssikre setningene, og tar bare med de verbkonstruksjonene som jeg selv godtar. På denne måten kan andre forskere etterprøve dataene.

Jeg har i løpet av dette prosjektet hentet data fra mange forskjellige informanter. Noen har vært *skriftlige informanter*⁶, og andre har vært *muntlige informanter*⁷. De *skriftlige informantene* har utelukkende vært personer som har skrevet noe på internett. Disse har jeg ikke hatt kontakt med, bare funnet ved hjelp av søkemotoren Google. De *muntlige informantene* er personer jeg har hatt direkte kontakt med, og som på en eller annen måte har generert en kreativ verbkonstruksjon. Dette har skjedd gjennom muntlig tale. Det er viktig for meg å presisere at de verbkonstruksjonene som jeg har valgt å ta med i denne masteren, ikke ble generert for å tilfredsstille problemstillingen for dette prosjektet. Jeg informerte først om problemstillingen til masteroppgaven min etter at verbkonstruksjonen ble generert. Jeg anser derfor de muntlige informantene for *autentiske* i den forstand at de ble generert naturlig uavhengig av masteroppgaven min. Alle informantene som blir, har enten gitt samtykke til at jeg kan bruke de konstruksjonene de har generert, eller så ligger konstruksjonene på det åpne nettet. Informantene som jeg har hentet fra nettet, har jeg ikke tatt kontakt med, siden jeg anser alt som ligger åpent på nettet som offentlig informasjon. De aller fleste informantene fra det åpne nettet er hentet fra blogger eller avisartikler. Noen eksempler er også hentet fra debattforumer, og noen er hentet fra Facebook-grupper. I alle tilfeller er de offentlige i den forstand at alle med internetttilgang har muligheten for å se innholdet. Jeg har likevel valgt å anonymisere dem alle.

Informantene jeg har benyttet, er ikke vanlige informanter når det gjelder språkforskning – i hvert fall ikke lik de Johannessen skisserer i boka *På språkjakt (2003)*. En informant blir ofte brukt i språkforskning når språket er ukjent, når språket er kjent, men egen intuisjon er vaklevoren, eller når språket er kjent, men det finnes variasjoner man ønsker å kartlegge (Johannessen, 2003: 136). Min masteroppgave dreier seg verken om et ukjent språk, eller om ulike variasjoner i et kjent språk⁸. Grunnen til at jeg ønsker å benytte meg av informanter og ikke introspeksjon, er at jeg ikke ønsker at dette skal bli en studie av min grammatikalitet. Jeg ønsker også at andre forskere kan etterprøve dataene. Som sagt ønsker jeg å finne ut om det på norsk er mulig å lage kreative verbkonstruksjoner. Muntlige og skriftlige informanter er sentrale for oppgaven, fordi de viser at i hvert fall disse konstruksjonene er generert innenfor det norske språket. Mange av informantene har jeg som sagt ikke intervjuet. Jeg kan derfor ikke være sikker på at alle informantene har norsk som morsmål, eller om det er andre

---

⁶ Informanter som har gitt informasjonen skriftlig. Det har oftest vært blogger, eller debattforum på internett.

⁷ Informanter som har gitt informasjonen muntlig – det vil si i direkte tale med meg.

⁸ Variasjoner med språket menes nok her som dialektvariasjoner, altså variasjoner forskeren selv ikke har.

faktorer som kan påvirke setningskonstruksjonene til disse informantene. Dette er en mulig feilkilde for denne oppgaven. Jeg anser likevel datagrunnlaget som sikkert, fordi jeg selv anser setningene som mulige og grammatikalske, og det dreier seg om setninger jeg selv kunne ha generert naturlig av meg selv. På denne måten er metoden jeg bruker en blanding av informanter og introspeksjon, fordi jeg kvalitetssikrer hver setning som informantene har generert.

Det er også mange som har kommet til meg med konstruksjoner de mener er midt i blinken for min masteroppgave. Disse har jeg ikke tatt med i datagrunnlaget med mindre de hadde en referanse til konstruksjonen i form av en lenke til et nettsted eller en avis og lignende. I alle tilfeller kommer jeg til å skrive kort hvor jeg fikk tak i de konstruksjonene jeg diskuterer, samt konteksten setningen står i.

3.2 Datagrunnlag

I dette kapitlet vil jeg legge fram mitt datagrunnlag for denne masteroppgaven. Jeg vil systematisere funnene med utgangspunkt i Åfarli sine verbrammer som vist i kapittel 2.3.1. Det vil si at funnene jeg har gjort, vil bli plassert i rammene som jeg mener passer best. Hvis det for eksempel er en ditransitiv konstruksjon, så vil den stå under ramme 3, som tar for seg alle ditransitive konstruksjoner. Dette er fordi jeg mener at alle setningene i norsk kan plasseres inn i en av disse rammene. Det er derfor naturlig for meg å sortere funnene i disse rammene. Alle kildene jeg har hentet eksemplene fra, er lagt til i *Vedlegg 1*.

3.2.1 Ramme 1 – intransitiv ramme

(16) ”Babyen sover og vi lønsjer i parken”.

Dette eksemplet er hentet fra en blogg hvor det står under et bilde. *Å lønsje* er verbing av substantivet lunsj.

(17) ”En venn av meg teslet til Spania i sommer”.

Dette eksemplet er hentet fra en artikkel på elbil.no, hvor man diskuterte nyordet *å tesle*.

Setningen som jeg bruker, er opprinnelig hentet fra en bekjent av personen som skrev

artikkelen. Han skrev dette på sosiale medier. *Å tesle* stammer i fra egnavnet *Tesla* som er

navnet på en bilfabrikant som leverer sportselbiler. *Å tesle* går ut på å kjøre en Tesla langt.

Man må derfor planlegge godt i forveien slik at man ikke går tom for strøm. *Å tesle* handler derfor om noe mer enn bare å kjøre en tesla, det handler også om planleggingen av ruta, slik at man når en hurtiglader før batteriet er tomt.

(18) ”Hvis han gÅller 20 ganger for oss i År (...)”.

Nok et debattinnlegg pÅ vg.no sine debattsider. Denne gangen handler det om fotballklubben Rosenborg BK. Å *gÅlle* er sÅrlig interessant synes jeg, fordi det opprinnelig er et lÅneord fra engelsk (goal) som betyr mÅl. *Goal* er et substantiv pÅ engelsk, men nÅr vi bruker det pÅ norsk har vi verbet det. Ingen i England sier ”I have goaled a goal” – da sier man heller ”I have scored a goal”. Men pÅ norsk har man altsÅ valgt Å verbe substantivet goal.

(19) ”Jeg tindrer ikke nÅ som jeg er i et forhold”.

Tindre er et verb fra fÅr, og betyr i fÅlge free dictionary Å blinke sterkt⁹. I dette eksemplet er det snakk om et annet verb, nemlig en verbing av egennavnet *Tinder*. Tinder er en sjekkeapplikasjon som noen benytter seg av for Å finne en date. Denne personen tindrer ikke lengre ettersom han eller hun er i et forhold.

(20) ”Jeg warder mye og setter opp ’plays’ ”.

Dette eksemplet er hentet fra et diskusjonsforum, hvor man sÅker etter spillere man kan danne lag med, for Å spille *League of Legends*. Dette er et lagspill hvor to lag kjemper om Å ødelegge hverandres baser. En viktig del av spillet er Å plassere *wards*, som er en gjenstand som belyser et omrÅde av kartet. Å *warde* er en verbing av substantivet *ward*. For vi som har spilt litt *League of Legends* vet at spillere som warder er uerstattelige.

(21) ”Men en kveld da David og jeg pilset sammen med palestineren Omar (...)”.

Dette er hentet fra en blogg. Å *pilse* er en verbing av substantivet *pils*. Etter det jeg forstÅr er pils en spesiell type øl som ble utviklet i Tsjekkia for lenge siden. Det Å pilse handler ikke nÅdvendigvis om Å drikke pils, men Å drikke øl. Hvilken øl man drikker spiller mindre rolle.

(22) ”NÅ kan du snappe i sakte film”.

Artikkelen hvor dette eksemplet er hentet i fra, handler om hvilke nye funksjoner du kan prÅve ut i applikasjonen Snapchat. Å *snappe* er en verbing av forkortelsen av substantivet *Snapchat* (snap).

---

⁹ Hentet fra <http://no.thefreedictionary.com/tindre> 01.05.2016.

(23) ”Når arbeidsgivere naver”.

Dette eksemplet er hentet fra en artikkel i Aftenposten. Artikkelen handler om at også arbeidsgivere naver i den forstand at de utnytter velferdssystemet. Verbet som er benyttet er et egnenavn for ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV). NAV er derfor et substantiv som viser til arbeids – og velferdsetaten. Verbet *å nave* ble svært populært i media under debatten om ungdommer som navet istedenfor å gå på skole.

(24) ”Planlagt romantisk kveld – men han chatter med eksen”.

Dette er hentet fra et debattforum på nettet hvor en person har planlagt en romantisk kveld sammen med kjæresten. Personen blir ganske oppgitt når kjæresten heller vil snakke med eksen over et chatteprogram, istedenfor å være sammen med personen. *Å chatte* er en verbing av substantivet *chat*.

(25) ”Vi ’døgner’ på Grotta til lørdag morgen”.

Eksemplet er hentet fra en avisartikkel som reklamerer for et MOT-arrangement. *Å døgne* er en verbing av substantivet *døgn*. Denne setningen betyr derfor at flere personer skal være våkne hele natta fram til lørdag morgen.

(26) ”Vi startet med en gå [sic] tur fra nydelige omgivelser oppe ved Maridalsvannet før vi turet nedover mot sentrum”.

Dette eksemplet er hentet fra en blogg. Bloggeren går en tur sammen med noen. *Å ture* er en verbing av substantivet *tur*. *Ture* er også et etablert verb som betyr *å feste* eller *å svire*, men her er det altså en helt annen betydning som er tiltenkt¹⁰.

3.2.2 Ramme 2 – transitiv ramme

(27) ”Han hitler debatten”.

Dette er hentet fra et svar på Twitter hvor en bruker referer til en avisartikkel hvor Jens Ultveit-Moe mener at folkeavstemningen i Hellas minner om Hitlers herjinger i Østerrike¹¹. En annen Twitter-bruker mener da at han (Ultveit-Moe) hitler debatten. *Å hitle* er en verbing av egnenavnet Hitler. På generelt grunnlag handler *å hitle* om at man dreper en debatt ved å

---

¹⁰ Denne informasjonen er hentet gjennom personlig kommunikasjon med Tor Anders Åfarli.

¹¹ Artikkelen det refereres til kan leses her: <http://e24.no/privat/hellas/vil-kaste-hellas-ut-av-eurosonen/23484652>

indikere at det motdebattanten(e) gjør eller sier er det samme som nazistene gjorde eller sa før og under andre verdenskrig.

(28) ”Han kuke det til flere ganger pr [sic] kamp”¹².

Denne setningen er hentet fra en debatt-tråd på vg.no, hvor de diskuterer fotballspillerne ved Liverpool FC 2014/2015. *Å kuke* er en verbing av substantivet *kuk*. Vanligvis blir *kuk* brukt som et synonym for mannlig kjønnsorgan. Dette er likevel ikke den konseptuelle basen til verbet *å kuke*. Den konseptuelle basen for verbet *å kuke* kommer av et slanguttrykk eller en annen betydning av *kuk*, hvor *kuk* er et synonym for *en tulling* eller *en dust*. *Å kuke* handler derfor om å kløne det til eller å oppføre seg som en dust.

(29) ”Han nerdet koding på PCen (...)”.

Dette eksemplet er hentet fra en blogg. I bloggen skriver bloggeren om livet til en person. *Å nerde* kommer av substantivet *nerd*, som er en person som har den egenskapen at han eller hun er ekstremt opptatt av en spesiell ting. En *nerd* er særlig knyttet til dataverden, men det er også mulig å være for eksempel en strikkenerd, som for øvrig er en emneknagg på nettet. *Å nerde* handler derfor om å være svært opptatt med noe, og lære seg det eller bli spesielt flink i noe. I dette tilfellet er det koding det er snakk om. Koding går ut på å programmere et program til å gjøre det man vil at det skal gjøre. Til dette må man skrive forskjellige koder som datamaskinen kan forsvare.

(30) ”Håre henda (hvis man verber substantivet ’hår’ altså)”.

Dette eksemplet er hentet fra et debattforum, hvor man søker etter synonymer for å runke. I eksemplet bruker to forskjellige verbinger. Det ene er helt i starten og er en verbing av substantivet *hår*. Det andre er midt inni, og er en verbing av substantivet *verb*. Jeg kommer ikke til å bruke det første eksemplet, fordi jeg selv ikke skjønner konseptet bak verbet *å håre*. Det andre eksemplet derimot, har jeg jo selv benyttet mange ganger i denne masteroppgaven. Som sagt handler *å verbe* om å lage verb av andre ordklasser, som for eksempel substantiver eller adjektiver.

---

¹² *Kuker til* er et eksempel på et verb med en *verbpartikkel* (Aa, 2015). *Til* er verbpartikkelen.

(31) ”Internett kroppspreser oss”.

Dette er hentet fra en kronikk i Dagbladet hvor Knut Nærum ser seg lei av alt kroppspreset som internett genererer. *Å kroppspresse* er en verbing av substantivet kroppspres.

(32) ”I studietiden må studentene gründe en egen bedrift”.

Artikkelen som denne setningen er ytret i er hentet fra Adresseavisen. Artikkelen handler om at studentene er nødt til å starte en egen bedrift – altså drive med gründervirksomhet i studiene. Substantivet *gründer* er verbet slik at det har blitt *å gründe*, som betyr noe sånt som å finne opp noe som folk trenger, for så å starte en bedrift som skal selge dette produktet. I verbet *å gründe* er det helt sikkert mange andre konsepter som hører til, men som jeg ikke har kjennskap til.

(33) ”(...) jeg ble ikke legga”.

Dette er hentet fra en NRK-reportasje om at ungdom som er under atten år får kjøpt seg legemidler som har aldersgrense på atten år. *Å legge* er en verbing av forkortelsen til substantivet *legitimasjon*, og ikke leggen (altså en del av foten). Dette er en passivsetning, og man må derfor anta at det er noen som *legger* jeg-personen. Setningen er derfor klassifisert som tilhørende ramme 2

(34) ”Jeg dumpstret en del ting i går (...)”.

Dette eksemplet er hentet fra en Facebook-gruppe. Personen som har skrevet dette mener at ettersom han eller hun har dumpstret en del ting, kan vedkommende ta med seg noe på den hendelsen som Facebook-gruppen diskuterer. *Å dumpstre* har samme betydning som låneordet *dumpster-diving* som kommer fra engelsk, og det betyr noe sånt som å rote nedi søpla for å finne spiselige ting. Dette eksemplet er kanskje det eksemplet jeg har mest problemer med, da det er uvisst om det norske verbet *å dumpstre* kommer fra det engelske substantivet *dumpster*, eller om det er en forkorting av låneordet *dumpster-diving*. Hvis det er tilfellet at det kommer fra låneordet, kan man argumentere for at dette alltid har vært et verb, og at det derfor ikke er snakk om verbing. Jeg mener likevel at det norske verbet *å dumpstre* ikke er en forkorting, men en verbing av det engelske substantivet *dumpster*. Hvis det var en forkorting, ville man sannsynligvis forkortet det enda mer, slik at uttrykket ville blitt noe sånt som: D-dive eller bare DD. I tillegg kan man argumentere for at rota til det norske verbet *å dumpstre* ikke rommer det engelske verbet *dive*, som er det verbale i den leksikalske enheten *dumpster-*

diving. Jeg anser derfor dette som et eksempel på verbing av det engelske substantivet *dumpster*.

(35) ”Jeg får veldig ofte kommentarer på at jeg screenshotter bilder på snapchat!”

Dette eksemplet er hentet fra et debattforum hvor den ene debattanten er meget fortvilet fordi det blir så mye drama rundt vedkommende på Snapchat. *Å screenshotte* er en verbing av substantivet *screenshot* som igjen er et låneord fra engelsk. *A screenshot* er oversatt med et skjermbilde på norsk. Det er da en kopi av hvordan dataskjermen (eller en annen skjerm) ser ut akkurat i det øyeblikket man screenshotter. Man tar på en måte et bilde av hvordan skjermen ser ut.

(36) ”Jeg skyper deg så snart jeg har et ledig øyeblikk (...)”

Dette er nok et eksempel hentet fra vg.no sine debattsider. Debatten handler egentlig om livet til en person. En annen debattant svarer blant annet denne setninga. *Å skype* er en verbing av egennavnet *Skype*, som er en applikasjon man kan ringe folk med over internett. Man kan også ringe noen og ha på kameraet, slik at man ser hvem man snakker med, og omgivelsene den man snakker med befinner seg i.

(37) ”min pappa er SØT! (smilefjes) han søter ihjel¹³ [sic] alle andre pappaer (...)”

Dette er hentet fra et diskusjonsforum, hvor de diskuterer hvilken pappa som er best. Denne setningen er tvetydig i den forstand at den kan tolkes som at pappaen sukrer eller søter til alle andre pappaer slik at de dør. Den andre tolkningen er at pappaen det er snakk om er mye søtere enn alle andre pappaer. Ut i fra konteksten er det ganske klart hva debattanten mener. *Å søte* er i den andre tolkningen en verbing av adjektivet *søt*.

(38) ”nå har jeg queuet alle de andre låtene også”

Dette er hentet fra kommentarfeltet til en blogg. Kommentaren er et svar fra bloggeren, hvor bloggeren setter pris på tips til låter han eller hun kan høre på. Bloggeren ønsker å legge alle sangene til artisten i en spilleliste eller kø. *Å queue* er egentlig et låneord fra engelske *to queue*, som igjen er en verbing av det engelske substantivet *queue* (som betyr *kø*). Det har derfor aldri eksistert som noe annet enn et verb i norsk, og kom sannsynligvis fra applikasjonen Spotify eller lignende. Likevel har spillverdenen operert med det samme verbet

---

¹³ Nok en verbpartikkel.

i ganske lang tid, i hvert fall siden StarCraft ble introdusert, som jeg selv har spilt en del. I spillet er det mulig å queue arbeidere eller andre *units* (enheter). Det er uansett snakk om en verbing, selv om verbingen ikke fant sted på norsk.

(39) ”planlegg nemleg å sleeve venstrearma mi med ei fantastisk tatovering bestående hovudsakleg av (...)”.

Dette eksemplet er også hentet fra et debattforum. Personen som planlegger å tatovere venstrearma si, er ute etter solskinnshistorier og mareritt om tatoveringer fra internett. Dette er et interessant eksempel fordi verbet *sleeve* teknisk sett er et låneord fra engelsk (to sleeve). Det engelske verbet derimot må sies å være en verbing av det engelske substantivet *sleeve*. Jeg mener derfor at det er relevant å ta det med i masteroppgaven, selv om det teknisk sett aldri har vært noe annet enn et verb på norsk.

(40) ”Vi googler det, vi”.

Dette er hentet fra en blogg, hvor to personer skal *google* forskjellige ting. Å *google* begynner nå å bli et kjent fenomen, og det stammer selvfølgelig fra søkemotoren Google. Dette er nok et eksempel på verbing av egennavn.

3.2.3 Ramme 3 – ditransitiv ramme

(41) ”Jeg tekster deg nummeret hans”.

Dette er hentet fra romanen *Grepet av deg* av Sylvia Day (2014: 15). Verbet *å tekste* kom med mobilens inntog i alles liv, og har blitt et velkjent fenomen. Det *å tekste* handlet opprinnelig om å sende en SMS, men er nå utvidet til å sende en tekstmelding fra en mobil til en annen mobil (det finnes mange måter å sende en tekstmelding på – ikke alle går over telenettet). *Å tekste* er en verbing av substantivet tekst. Det finnes allerede et verb på norsk som ligner på *å tekste*. Det andre verbet, altså det som ikke blir brukt i (41), handler om å skrive en undertekst til for eksempel en spillefilm. Det er derfor mulig å for eksempel tekste en film. Det gir ingen mening om det er dette verbet som er benyttet i (41).

(42) ”Min mann vippset meg penger”.

I de siste har det blitt veldig populært å *vippse*. Dette verbet stammer fra DNB sin applikasjon *Vipps* som muliggjør betaling med mobiltelefonen. Dette skal gjøre lommeboka overflødig,

men det har likevel oppstått noen problemer med applikasjonen slik personene i eksemplet opplevde. Setningen er hentet fra Facebook-gruppen til DNB, hvor en person klager på at mannen til personen sendte penger ved å bruke vipps, men at pengene ikke kom inn på konto. *Å vipps* er en verbing av egennavnet *Vipps*.

3.2.4 Ramme 4 – enkel resultativ ramme

(43) ”Det er vel heller det at han ønsker å gå ut kontrakten i Start slik at han kan bosmanne seg til Europa”¹⁴.

Dette eksemplet er også hentet fra vg.no sine debattsider. Denne gangen er det de ”syke forskjellene” i fotballklubben Start som blir debattert. Det er da snakk om lønnsforskjellene og ikke forskjeller på sykefravær, eller helse av noen slag. *Å bosmanne* stammer fra egennavnet *Bosman*, som var den første fotballspilleren som gikk hele kontrakten sin ut i klubben, før han gikk gratis til en annen klubb. En bosmanspiller er derfor en spiller som går gratis fra en klubb til en annen. Det at en fotballspiller er gratis gjør vedkommende ekstra attraktiv på markedet, fordi klubbene ikke trenger å bruke så mye penger på han/henne.

(44) ”DNB vippsr kundeinfo til facebook”.

Nok en avisartikkel som verber substantiver. *Å vipps* er en verbing av egennavnet *Vipps*, som er en applikasjon som DNB har utviklet for at man skal kunne betale med mobilen svært enkelt og svært tidsbesparende. *Å vipps* er brukt i to av eksemplene jeg har funnet – i både (42) og (44). Jeg mener likevel at begge er relevante, siden de blir brukt i forskjellige verbrammer.

(45) ” (...) hun photoshopper seg både tynnere og strammere (...)”.

Å photoshoppe er nesten det samme som å bildemanipulere. Forskjellen er at å bildemanipulerer kan man gjøre med ganske mange verktøy, *å photoshoppe* kan man bare gjøre ved hjelp av programmet *Photoshop*. Likevel blir det ofte brukt om hverandre, og kanskje betyr *å photoshoppe* nå det samme som å bildemanipulere. *Å photoshoppe* er uansett en verbing av egennavnet *Photoshop*.

---

¹⁴ Anaforen *seg* regner jeg som en deltaker, da det ofte er slik at anaforer lett kan lages om til fulle DPer. I dette tilfellet: *Klubbene bosmanner spillerne til Europa*. Dette gjelder også for eksemplene (45,46-48 og 50).

(46) ”Luis Suarez bet seg til Barcelona”.

Dette eksemplet er jo ganske morsomt. Uansett hvor lenge og hardt jeg biter kommer jeg meg ikke av flekken. Likevel klarte Luis Suarez nettopp det. Han bet seg faktisk helt fra Liverpool i England til Barcelona i Spania. Sportsbloggen fra VG-sporten hvor denne setningen er hentet fra, sikter nok til at Suarez bet en spiller og ble med det utilgjengelig for spill i 8 kamper. Han ble derfor solgt til Barcelona, hvor det sies at Suarez hadde et *innbitt* ønske om å spille. Uansett er dette en kreativ bruk av verbet *å bite*, siden det ikke kan antas å være resultativt i leksikonet. Dette er et eksempel på et konfigurasjonelt brudd som forklart i teorikapitlet.

(47) ”Menn ligger seg til topps”.

Nok et eksempel på en resultativ setning hvor verbet ikke kan antas å være resultativ i leksikonet. Dette er med andre ord et eksempel på et konfigurasjonelt brudd. Denne setningen er hentet fra en nyhetsartikkel på nrk.no, hvor det kommer fram at menn i større grad enn kvinner er villige til å ha seksuell omgang med sjefen for å få en bedre jobb.

(48) ”Messi leker seg gjennom fire (!) Bilbao [sic] spillere”.

Dette eksemplet er hentet fra blaugrana.no som er en fanside for Barcelona FC. I denne setningen leker Messi seg gjennom fire Bilbaospillere. Både eksempel (44) og (45) har samme tema, hvor det er brukt en kreativ form for *å leke*, som ikke kan sies å være et resultativt verb. Likevel blir det i disse eksemplene brukt resultativt. Det er altså et konfigurasjonelt brudd.

(49) ”Norge leker ballen i mål mens Ukraina har to spillere utvist”.

Hentet fra et kampreferat fra aftenposten.no. Dette er også et eksempel på et konfigurasjonelt brudd.

(50) ”Vi sover oss gjennom Afrika”.

Dette eksemplet er hentet fra en blogg. Dette er også et eksempel på et verb som blir brukt resultativt, men som man ikke kan anta at er et resultativt verb i leksikonet. Det er altså et konfigurasjonelt brudd.

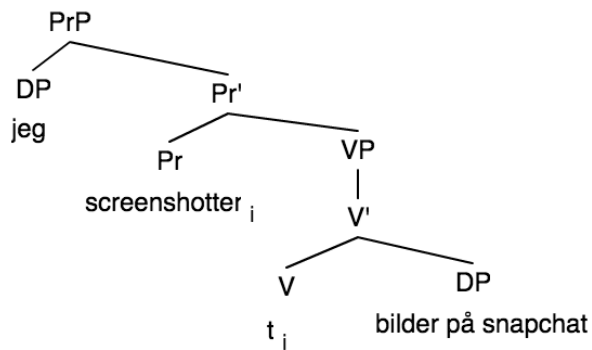
4 ANALYSE

I dette kapitlet skal jeg analysere dataene jeg har samlet inn, ved å bruke rammeteorien. En av problemstillingene til masteroppgaven er å finne ut: *Hvordan er det mulig å generere kreative verbkonstruksjoner?* Da må jeg også ha et analyseverktøy som muliggjør dette. Rammeteorien slår fast at også setningsstrukturen bidrar med syntaktisk og semantisk mening. Det er denne egenskapen som er med på å muliggjøre de kreative verbkonstruksjonene som jeg har funnet i empirikapitlet.

I spørsmålet over ligger det til grunn et premiss om at det er mulig å generere kreative verbkonstruksjoner. Det mener jeg at empirikapitlet viser. Et annet premiss er at den endoskeletale teorien ikke klarer å forklare dette på en god måte. Det mener jeg teorikapitlet svarer godt på, blant annet ved å vise til at den endoskeletale teorien enten må anta at det finnes utrolig mange verb, eller at det finnes fakultative thetaroller til hvert verb, men at den ikke forklarer hvorfor de er fakultative. Jeg har derfor introdusert rammeteorien som en mulig teori som kan gi rom for og forklare de kreative verbkonstruksjonene. Som nevnt postulerer rammeteorien at setningsstrukturen bidrar med syntaktisk og semantisk mening, altså en eksoskeletal teori. Det at det ikke er selve verbet som nødvendigvis bidrar med argumentstrukturen, er grunnen til at man kan plassere hva som helst i verbposisjon. Jeg vil her komme med et eksempel på hvorfor jeg mener at rammeteorien gir rom for kreative verbkonstruksjoner.

(35) ” Jeg får veldig ofte kommentarer på at jeg screenshotter bilder på snapchat!”

Det er undersetningen ”*jeg screenshotter bilder på snapchat!*” som er interessant for problemstillingen. Grunnen til dette er at det her er brukt et substantiv som et verb. Screenshot er et låneord fra engelsk som på norsk er skjermdump. Det som menes med screenshot er at man tar et bilde av skjermen, akkurat slik den ser ut, og lagrer det. Det skal ikke være mulig å bruke et substantiv som et verb ifølge den endoskeletale teorien, fordi et substantiv ikke har argumentstruktur. Rammeteorien mener at det er selve setningsstrukturen som bidrar med argumentstrukturen, og det er derfor uvesentlig for argumentstrukturdannelsen hvilket leksikalsk element man putter inn i verbposisjonen. På denne måten er slike eksempler uproblematisk.

Det som man tenker at skjer i en rammetoeretisk tilnærming, er at man velger hvilken ramme man ønsker å bruke. Denne rammen har semantiske og strukturelle egenskaper knyttet til seg, og det er derfor viktig å velge riktig verbramme. Når man har gjort det, er det bare å putte inn de elementene man ønsker i verbrammen slik at setningen får semantisk tolkningsgrunnlag, altså at setningen gir semantisk mening. Dette eksemplet bruker den transitive verbrammen, men det er det samme prinsippet hos de andre rammene. Alle verbrammene har forskjellige semantiske og strukturelle egenskaper, som gir grobunn til forskjellige typer setninger. Det finnes fem forskjellige verbrammer i norsk, slik jeg poengterte i teorikapitlet. Det er altså rammeteorien som muliggjør de kreative verbkonstruksjonene.

Den andre problemstillingen i denne masteroppgaven er: *Hva er den semantiske arbeidsinndelingen mellom den konseptuelle semantikken til verbet og den strukturelle semantikken som verbrammen gir?* Målet med analysen er å vise hvordan verbene og setningsstrukturen sammen bidrar til meningen av setningene, samt å vise hva arbeidsinndelingen mellom dem er.

De fleste eksemplene jeg har funnet, inneholder en verbing av et eller annet leksikalsk element. Jeg har i denne masteroppgaven valgt å anta at verbing ikke er snakk om et nytt verb, som de endoskeletalte orienterte syntaktikerne antar. Jeg antar heller ikke at det ligger flere fakultative thetaroller knyttet til et verb i leksikonet. Jeg har derfor blitt tvunget til å se på andre løsninger når det gjelder hvor argumentstrukturen til verbene kommer fra. Verbingene som er benyttet, har ingen leksikalske inherente konseptuelle egenskaper som gjør dem i stand til å stå for en gjørehandling. Ordet som benyttes som verb i setningene, kan derfor ikke dele ut noen thetaroller, fordi det ikke er noen konseptuelle handlinger å knytte thetarollene til. Det må derfor være noe annet som deler ut konseptuelle roller. Jeg har fra dette analysert funnene etter en eksoskeletal modell, slik at verbrammen kan dele ut thetaroller og bidra med en argumentstruktur til setningen.

4.1 Intransitive setninger

Det som går igjen i de intransitive eksemplene, er at det er noe som blir gjort av noen.

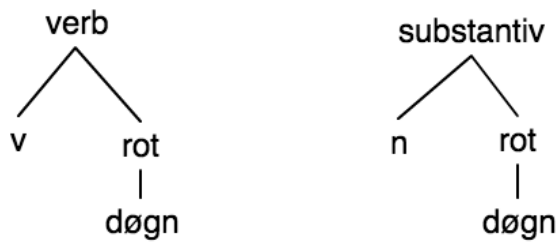
Forskjellen er egentlig bare hvilke leksikalske elementer som forteller oss noe om hvem som gjør hva. I eksempel (15) er det et *vi* som *lønsjer*, mens i (18) er det et *jeg* som *tindrer*. Det er også forskjeller ved at det er noen eksempler som har diverse setningsadverbial, eller forskjellige preposisjonsfraser. Men disse setningselementene går ikke utover den grunnleggende betydningen til hver av setningene som altså er at noen gjør noe. Det har ingen ting å si for verbrammen at noen *ikke* gjør noe, eller om noen gjorde noe *i går*.

Setningsadverbialene blir også generert lengre opp i trestrukturen, slik at det ikke vil vises på de analysene jeg presenterer i dette kapitlet. Jeg er kun opptatt av hva verbrammen bidrar med, og hva de leksikalske elementene i verbrammen bidrar med. Derfor mener jeg at det er unødvendig å analysere hele setningen, med hele trestrukturen.

Alle verbene som er benyttet i eksemplene, er en form for verbing av et annet leksikalsk element. Det vil si at det for eksempel er lagd et verb av et substantiv eller et adjektiv. Det er i ingen tilfeller grunn til å anta at konseptene til verbingene inneholder noen form for at noe blir gjort. I eksempel (27) er det for eksempel en verbing av substantivet *døgn*. Man kan ikke hevde at *døgn* konseptuelt handler om at noe blir gjort. Dette er ikke avgrenset for bare *døgn* – de andre eksemplene kan heller ikke sies å konseptuelt handle om at noe blir gjort. Jeg har derfor antatt at dette kommer av selve verbrammen. I disse tilfellene er det intransitive verbrammer som er benyttet, som bidrar med betydningen *noe blir gjort* eller *noen har en tilstand*. Når man da legger inn konseptet *døgne* for eksempel i verbposisjon, får det egenskapene til en gjørehandling, og man får betydningen; noen døgner.

Dette samsvarer med rot-teorien (Arad, 2005: 10). Rot-teorien går ut på at det finnes røtter som alle ord springer ut fra. En rot kategoriseres ikke som verb, substantiv eller adjektiv. En rot kan bli alle disse ordklassene, og ordene blir ikke bygget i leksikonet, men på samme måte som fraser i syntaksen (Levinson, 2010: 14). Man tenker seg altså at ord opptrer på samme måte som fraser i syntaksen.

(51)

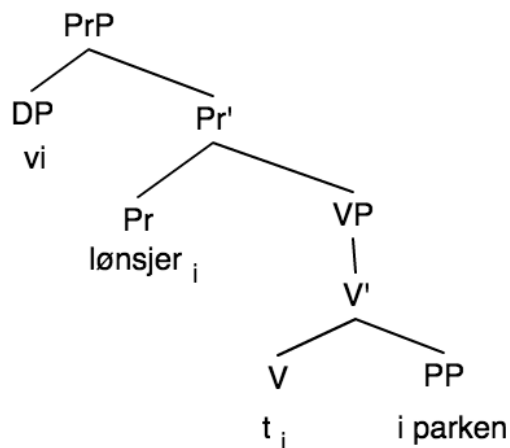
Som eksemplet over viser, er det mulig at roten *døgn* kan opptre både som verb, og som substantiv. Det er derfor ikke riktig å si at det er et substantiv som står i verbposisjon, men en rot som står i verbposisjon og blir til et verb – på samme måte som at en rot som står i en nomenposisjon, blir til et substantiv. Det er altså den samme roten som er grunnlaget for både verbet *døgne* og substantivet *døgn*. Det er bare at de vokser opp og blir til forskjellige trær. Marantz argumenterer for at verb er deriverende kategorier, som er et resultat av kombinasjonen av et hode *v* med en konstituent, enten en rot eller en stamme (2000). Det er *v* som muliggjør den verbale handlingssemantikken. Man må derfor se på ordklasser som mye mer abstrakt enn hva vi vanligvis gjør. Ordene ligger som konsepter i leksikonet. Disse konseptene (eller røttene) kan bygges ut til enten et verb, et nomen eller et adjektiv. Når jeg sier at det er en verbing av substantivet *x*, mener jeg egentlig at det er den samme roten som ligger til grunn for begge ordene, bare at det i dette tilfellet står som verb. Et eksempel på samme rot som blir til både adjektiv, verb og substantiv er rota *fin*: *Fin/å fine/en fining*.

For å presisere, er det summen av betydningen av verbrammen og de leksikalske elementene som danner grunnlaget for tolkningen av setningen. Man kan ikke finne betydningen av setningen om man bare baserer seg på konseptene til de respektive leksikalske elementene. Man får også en svært redusert betydning om man bare baserer seg på betydningen av verbrammen.

Jeg har gjort et utvalg av eksemplene som jeg har analysert i detalj under. Dette fordi jeg ikke har plass til å skrive ut alle eksemplene i denne masteroppgaven. Jeg vil likevel påstå at det er det samme grunnleggende poenget som går igjen i alle analysene, og at disse lett kan overføres til alle eksemplene i empirikapitlet. Det er derfor unødvendig å analysere alle eksemplene.

(16) ”Babyen sover og vi lønsjer i parken”.

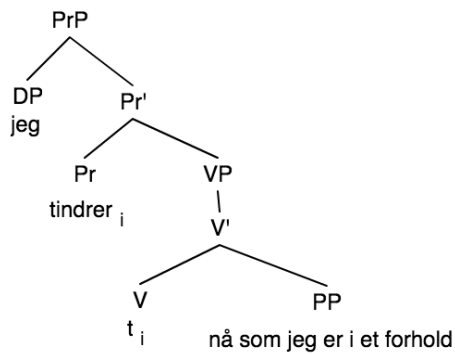
Denne setningen består av to verb : *sover* og *lønsjer*. Det er det siste verbet som er interessant for min masteroppgave, fordi det er en verbing av substantivet *lønsj*. Dette verbet står i en undersetning, og har kun en deltaker knyttet til seg – *vi*. Siden det bare er en deltaker i undersetningen, er det naturlig å anta at det står i en intransitiv ramme som vist i kapittel 2.3.1. Meningen som den intransitive rammen bidrar med, er at det er en deltaker som gjør noe. I dette tilfellet er det snakk om i hvert fall to personer som gjør noe fordi det er benyttet et *vi*. Verbet er en verbing av substantivet *lønsj*, som konseptuelt handler om et måltid spist etter frokost og før middag. Det er ingenting ved konseptet *lønsj* som tilsier at det noen som må gjøre noe. En *lønsj* ligger der bare på spisebordet. I denne setningen er det noen som gjør noe. Det er det den intransitive rammen som bidrar med. Verbet *å lønsje* sier at det som blir gjort, er at det blir spist *lønsj*. Meningen med setningen er derfor at det er noen som spiser *lønsj*. Man kan derfor påstå at meningen med setningen er transitiv, altså hvis man tenker at setningen egentlig er: *Vi spiser lønsj*. Men siden verbet *å lønsje* har konseptuelle egenskaper som *å spise* ikke har, trenger man ikke en transitiv ramme for å si akkurat det samme. For å presisere bidrar verbrammen med til setningens betydning – at det er noen som gjør noe. Dette er betydningen alle intransitive rammer bidrar med i de setningene de blir brukt i. Uansett hvilke leksikalske elementer man velger å bruke, vil betydningen av setningen alltid være at noen gjør noe. I dette tilfellet bidrar de leksikalske elementene med at det er snakk om mer enn én person, hvor jeg-personen er en av dem, og en *lønsj*. Siden *lønsj* står i verbposisjonen i en intransitiv verbramme, gir verbrammens strukturelle konsepter *noe blir gjort* til *lønsj*. Med andre ord, *lønsj* blir gjort. Når disse to konseptene smeltes sammen får man meningen *lønsj blir spist*, fordi det ligger som en del av konseptet til *lønsj* at det kan bli spist. Til sammen utgjør de strukturelle konseptene til verbrammen og de leksikalske konseptene til at denne setningen betyr: Flere enn én person, hvor jeg-personen er en av dem, spiser *lønsj* i en bestemt park.

(19) ”Jeg tindrer ikke nå som jeg er i et forhold”.

Dette eksemplet består av to setninger. En over- og en undersetning. Oversetninga er *jeg tindrer ikke nå* som analysen under viser. Det er denne setningen som er interessant for masteroppgaven min, siden den inneholder en verbing av substantivet *Tinder*. Dette er en intransitiv setning, fordi det bare er én deltaker i verbhandlingen. Som tidligere nevnt bidrar den intransitive setningsrammen med at det er noen som gjør noe. Subjektet i setningen er et *jeg*, noe som betyr at det er en person som gjør noe. Det som blir gjort, er avgjort ved valg av konsepter som man plasserer i verbposisjon. I dette tilfellet er det en verbing av substantivet *Tinder*, som er et egennavn. *Tinder* er som tidligere nevnt en applikasjon man kan installere på mobiltelefonen. Med *å tindre* menes derfor at man bruker denne applikasjonen. Jeg antar at den som oftest blir brukt til å sjekke opp noen, siden det er en sjekke-app. Likevel kan man ikke si at *å tindre* betyr det samme som å sjekke opp noen. Konseptuelt dreier *å tindre* seg kun om bruken av applikasjonen *Tinder*. Slår man sammen betydningen til verbrammen og egenskapene til *Tinder* får man betydningen *noen bruker Tinder*. For å presisere: Verbrammen bidrar med betydningen *noen (subjekt) gjør noe (verb)*. *Tinder* handler konseptuelt om en applikasjon. Det ligger også i konseptet til *Tinder* at det kan brukes. Når man da spleiser sammen disse konseptene, altså verbrammens strukturelle konsepter og det leksikalske konseptet til *Tinder*, får man at betydningen *noen bruker Tinder*.

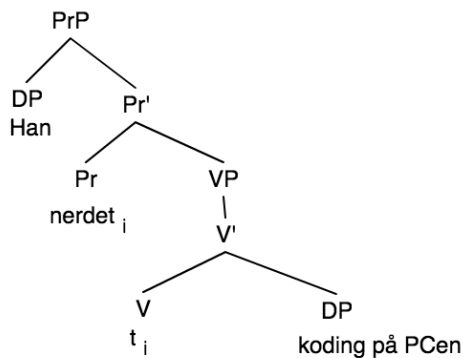
Dette eksemplet er også tvetydig fordi det allerede finnes et verb i norsk som oppfører seg akkurat likt verbingen av substantivet *Tinder*. *Å tindre* betyr i denne sammenhengen å blinke eller å skinne. Med denne betydningen av *å tindre* blir setning (19) veldig lyrisk, og betyr noe sånt som at personen ikke trenger å blinke eller skinne lenger, det vil si være synlig tilfreds. Man kan ut fra dette tolke at personen ikke lenger trenger å anstrenge seg for å framstå som positiv eller attraktiv, fordi personen nå er i et forhold. Jeg tviler på at det er denne betydningen som er ment av personen som skrev dette, da den var hentet fra et diskusjonsforum som diskuterte fenomenet Tinder, og hvilke erfaringer man hadde rundt bruken av Tinder.

4.2 Transitiv ramme

Som i forrige delkapittel vil jeg starte med en generell analyse av alle eksemplene før jeg tar for meg noen konkrete eksempler. Det som går igjen i eksemplene, er at de inneholder en eller annen form for verbing. Alle setningene handler også om at noen gjør noe, og at dette er rettet mot noe annet eller noen annen. Grunnen til at alle setningene har svært lik betydning, er at de alle sammen inneholder to deltakere i argumentstrukturen. Det vil si at det ikke bare er et subjekt med i setningen, men også et direkte objekt. Som jeg var inne på under teoridelen, kan bare verb tradisjonelt dele ut slike roller, fordi deres konseptuelle egenskaper på en eller annen måte tillater en eller flere deltakere. Eksemplene i dette delkapitlet inneholder ikke verb i tradisjonell forstand, og kan derfor ikke dele ut slike roller. Jeg antar derfor at disse rollene blir delt ut av verbrammen de står i. På den måten bidrar konseptet til den transitive rammen, som er at noen gjør noe med noe/noen, med en slags tillatelse for at to roller kan og må bli delt ut i verbrammen. Det spiller derfor ingen rolle for utdelingen av deltakere hvilke leksikalske element som står i verbposisjon. Alle eksemplene er kausative, altså det er ingen av eksemplene som er abstrakte slik som jeg forklarte i 2.3.1.

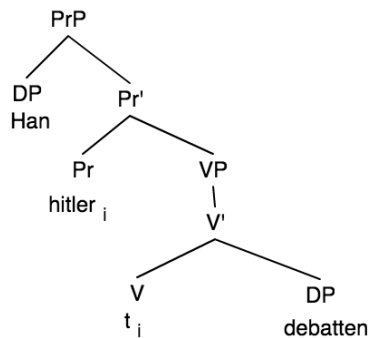
(27) ”Han hitler debatten”.

Dette er et eksempel på en verbing gjort av navnet til en kjent historisk person – nemlig Hitler. Adolf Hitler var en person som ledet Nazi-Tyskland under andre verdenskrig. Det er ingenting ved navnet Hitler som impliserer at noen gjør noe med noe/noen. Hitler er bare et etternavn. Likevel blir dette brukt som et verb. Et verb må som sagt ha noen egenskaper som gir de mulighet til å dele ut deltakere til verbhandlingen. Det kan man ikke si at etternavnet Hitler har. Jeg antar derfor at det er selve verbrammen som bidrar med betydningen *noen gjør noe med noe*. I dette tilfellet er det benyttet et *han* som subjekt og et *debatten* som objekt. Det som blir gjort er *å hitle*. Slår man sammen alle disse betydningene får man betydningen *han hitler debatten*, som betyr at noen ødelegger debatten ved å indikere at motdebattanten gjør eller sier er det samme som det Adolf Hitler gjorde/sa.

(29) ”Han nerdet koding på PCen”.

Som i (27) handler denne setningen om at noen gjør noe med noe/noen. Riktignok kan man si at det er tre deltakere i denne setningen; *han*, *koding* og *PCen*. *PCen* står i en preposisjonsfrase og er derfor ikke en del av verbets argumentstruktur. Her er det også benyttet en verbing av substantivet *nerd*. Man kan ikke hevde at det er noe i konseptet *nerd* som tilsier at noen gjør noe med noe/noen. En *nerd* er bare en person som er ekstra flink til noe. Som regel noe som andre personer synes er litt rart at noen gidder å være flink til. Jeg antar derfor at betydningen *noen gjør noe med noe* kommer fra selve verbrammen. Ut i fra de konseptene til de leksikalske elementene og plasseringen de har i verbrammen, kan man hente ut betydningen: En mann øvde på å lage koder på en datamaskin.

4.3 Ditransitiv ramme

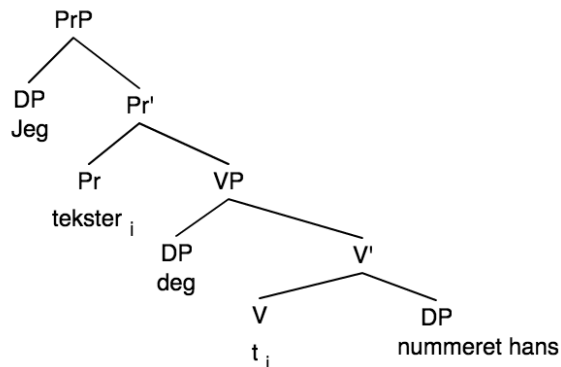
For denne rammen fant jeg bare to eksempler. Jeg kommer derfor ikke til å lage en generell analyse av alle eksemplene, men bare analysere eksemplene nedenfor. Selv om jeg bare fant to eksempler mener jeg ikke at dette gir dårlig grunnlag for denne rammen. Dette er en ramme som oftest brukes om transaksjoner. Det er derfor ikke så rart at jeg fant så få, siden det er en relativt sjelden ramme. Ekstra sjelden blir den når jeg kun søker etter verbinger eller verb som blir brukt på en kreativ måte. Min masteroppgave dreier seg ikke i første omgang om å finne evidens for de ulike rammene, men om å finne evidens for kreativ verbbruk, og hvordan man kan forklare dette. Ønsker man å se flere eksempler på denne rammen vil jeg anbefale å sjekke artikkelen til Åfarli (2007) og hovedoppgaven til Hundal (2002).

(41) ”Jeg tekster deg nummeret hans”.¹⁵

Dette eksemplet benytter seg av en verbning av substantivet *tekst*. Verbingen er av substantivet *tekst*. Selve hovedbetydningen i setningen er at det er en transaksjon, mellom et *jeg* og *deg*. Det som blir overført er *nummeret hans*. Ingenting tyder på at *tekst* konseptuelt handler om at noen eller noe må inngå i en transaksjon. Det er bare en tekst som i dette tilfellet er vist på en skjerm. Det er selvfølgelig mulig å tenke seg at man kan sende en tekstmelding, på samme måte som man kan sende mye annet her i verden. Men det er ingenting i selve betydningen *tekst* som betyr at en transaksjon må finne sted. Likevel er det dette som skjer i setningen. Jeg antar derfor at det er selve verbrammen som impliserer *en transaksjon/overføring*. Da har det ingenting å si for argumentstrukturen til verbrammen hva som står i verbposisjon, slik at *tekst*, som man ikke kan anta at har argumentstruktur fra leksikonet, kan stå der. Som jeg har sagt tidligere er det summen av hva verbrammen semantisk impliserer og de leksikalske elementene semantisk impliserer som er grunnlaget for betydningen til setningen. I dette tilfellet bidrar verbrammen med *transaksjon/overføring med tre deltakere* og det leksikalske

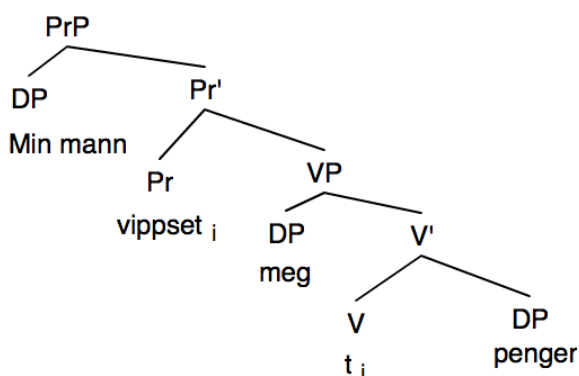
¹⁵ Denne setningen kan være tvetydig, se empirikapitlet.

elementet er *en tekst*. Sammen betyr dette at det er noen som sender en tekstmelding til noen. Legger man til de andre leksikalske elementene i setningen får man betydningen: *Jeg sender en tekstmelding med nummeret hans til deg*.

(42) ”Min mann vippset meg penger”.

Også her er det snakk om en verbing – denne gangen av egennavnet Vipps. Dette er en applikasjon som man kan laste ned og installere på mobiltelefonen sin. Det er ingenting ved Vipps som impliserer en transaksjon. Likevel er det dette som skjer i setningen. Siden verbet som er benyttet i setningen ikke kan implisere en transaksjon, antar jeg at det er verbrammen som semantisk impliserer dette. Da har det ikke noe å si at det ikke er et transaksjonsverb i setningen, fordi verbrammen konseptuelt bidrar med en transaksjonshandling. Hva man velger å putte inn i verbposisjon, bidrar bare med kontekst til hva som blir gjort. I dette tilfellet er det *å vippse* som blir gjort.

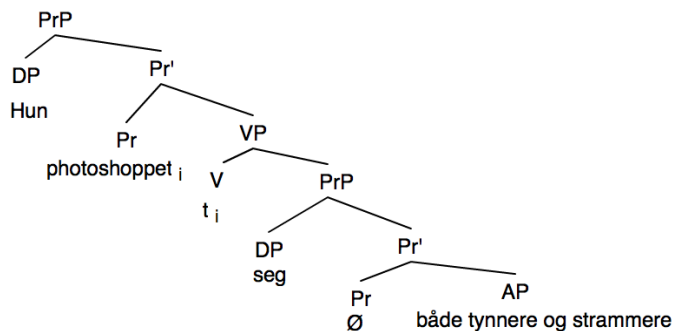
4.4 Enkel resultativ ramme

For denne rammen fant jeg eksempler på både verbinger og kreativ verbbruk. Det som er felles for alle eksemplene, er at de handler om at noen gjør noe som resulterer i noe. Selv om noen av eksempler er det vi tradisjonelt kan kalle for verb, og andre er eksempler på

verbinger, vil ingen av verbene være det vi kan kalle for resultative verb. For at et verb skal kunne være et resultativt verb, må det leksikalsk-konseptuelt implisere et resultat av handlingen. Derfor er de tradisjonelle verbene som er benyttet i disse eksemplene, det jeg kaller for kreativ verbbruk. Dette er fordi de brukes i en setningstype som man ikke kan anta at de skulle kunne bli brukt i. Siden det ikke er det konseptuelle i de leksikalske elementene som gir muligheten for resultatet i verbhandlingen, må dette ligge en annen plass. Jeg antar at det ligger i verbrammen. Som overskriften sier, antar jeg at alle eksemplene bruker en enkel resultativ verbramme. En enkel resultativ verbramme har betydningen *noen gjør noe som resulterer i noe, nemlig; at det oppstår et saksforhold*. Uansett hva man putter inn i verbposisjonen i denne rammen, vil det leksikalske elementet virke som et resultativt verb. Selv om man teoretisk kan putte inn hva som helst i verbposisjonen, vil selvfølgelig kontekst og konsepter påvirke om det er mulig å skjønne hva setningen betyr. Jeg mener at alle eksemplene i empirikapitlet gir mening, men dette har jeg som sagt ikke testet ut på andre enn meg selv.

(45) ” (...) hun photoshopper seg både tynnere og strammere (...)”.

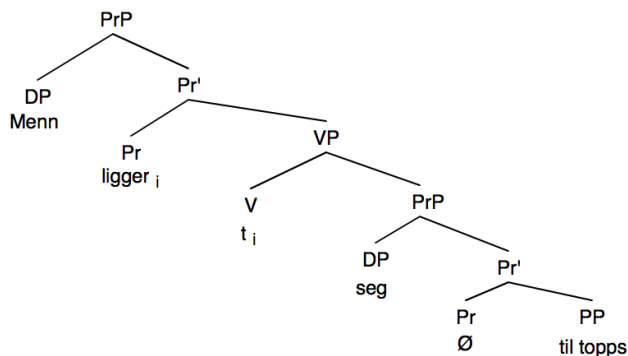
I denne setningen finner vi en verbting av egennavnet *Photoshop* – som er et navn på et bilderedigeringsprogram. Det er ingenting ved Photoshop som impliserer en handling, heller ikke at man skulle ha fått et resultat av den handlingen. Man kan med andre ord si at *Photoshop* ikke har de samme semantiske egenskapene som et resultativt verb. Det må derfor være noe annet som bidrar med disse egenskapene, fordi setningen er resultativ. Jeg har antatt at det er verbrammen som bidrar med dette. Verbrammen impliserer altså at *noen gjør noe som resulterer i et saksforhold*. Uansett hvilke leksikalske elementer man velger å benytte i verbrammen, vil verbrammen likevel implisere dette. Det betyr at det ikke har noe å si hvilket leksikalsk element som står i verbposisjonen, fordi de egenskapene som kreves for å lage en resultativ setning ligger hos verbrammen. Det leksikalske elementet i verbposisjonen bidrar bare med kontekst til hva som blir gjort. I dette tilfellet blir det *photoshoppet*, og det resulterer i at personen blir både tynnere og strammere på bildet.

(47) ”Menn ligger seg til topps”.

I dette eksemplet er det ikke en verbing av noe slag, men et eksempel på kreativ verbbruk. Verbet som er benyttet, kan man ikke kalle et resultativt verb, fordi det konseptuelt ikke handler om at noen ligger resultativt. Når man ligger, kan man egentlig ikke gjøre så forferdelig mye uten at man plutselig opphører å ligge fordi *ligge* handler om at noe eller noen ligger stille på et underlag. Man kan aldri ligge noe. Man kan heller aldri ligge noe resultativt. Selve verbet *ligge* ikke et resultativt verb.

I eksempel (47) handler det faktisk om at menn ligger med sjefen sin for å klatre oppover hierarkiet på jobben. Selve verbet er som sagt ikke et resultativt verb. Man skulle derfor anta at det ikke var mulig å lage slike setninger. Men som eksemplet viser, er dette altså mulig. Det må derfor være noe annet som bidrar med denne resultative meningen. Det må være noe annet som impliserer den resultative handlingen, enn selve verbet. Jeg antar at det er verbrammen som bidrar med dette. På denne måten har det ikke noe å si hvilket leksikalsk element som ligger i verbposisjon for den resultative handlingen. Det blir et resultativt verb fordi verbrammen impliserer en resultativ handling. Uansett hva som hadde stått i verbposisjon, ville det blitt et resultativt verb.

4.5 Konklusjon

Mange av eksemplene inneholder verb som man ikke kan anta har noen argumentstruktur i leksikonet – jeg sikter til verbingene. Siden disse ikke har noen argumentstruktur i leksikonet, og jeg ikke vil anta at det er et nytt verb, må jeg anta at argumentstrukturen kommer fra noe annet. Jeg har antatt at argumentstrukturen kommer fra selve verbrammen. Dette muliggjør kreative verbkonstruksjoner fordi argumentstrukturen ikke kommer av de leksikalske elementene, men av selve verbrammen. Det er verbrammen som bestemmer hvor mange roller som blir delt ut, og for eksempel om setningen er resultativ eller ikke. De leksikalske elementene i verbrammen bidrar kun med å fylle ut verbrammen med konsepter. Hvis man legger rammeteorien til grunn, er det ingen problemer med at tradisjonelle substantiv står i verbrammen. Substantivet fyller bare verbposisjonen med et konsept, og siden verbrammen krever at noe blir gjort, får substantivet egenskapene til en gjørehandling fra verbrammen. De andre leksikalske elementene i verbrammen fyller rollene som verbrammen gir ut. Dette betyr at det er summen av de strukturelle konseptene til verbrammen og konseptene til de leksikalske elementene som utgjør grunnlaget for meningsinnholdet i setningene. For å presisere mener jeg at verbrammen bidrar med hele argumentstrukturesemantikken, mens de leksikalske elementene kun bidrar med konsepter for å fylle ut argumentstrukturen til verbrammen. Hvis ikke ville det ikke vært mulig med de setningene som opererer med verbinger. Det er ingenting ved de konseptuelle egenskapene til verbingene som gir grunn til å anta at de på noen måte bidrar med argumentstruktur. Det er fordi de ikke impliserer at noe blir gjort. Hvis ingenting blir gjort, kan ingenting knyttes til handlingen, fordi det ikke eksisterer noen handling.

5 AVSLUTNING

Å verbe er et kjent fenomen som man ser overalt. Noe av grunnen til dette kan være at den teknologiske utviklingen krever nye måter å bruke språket på. Denne masteroppgaven har sett på hvordan det er mulig å generere kreative verbkonstruksjoner. I begrepet kreative verbkonstruksjoner ligger også verb som blir brukt med en annen argumentstruktur enn det er vanlig å anta at verbet har – ikke bare verbinger. Hvordan disse fenomenene skal forklares, er ikke klart. Man kan velge å følge den tradisjonelle endoskeletale teorien, hvor det er verbene som bidrar med argumentstrukturen, og på den måten har strukturelle egenskaper. Dette synet har jeg kritisert på grunn av at det er en uelegant og uøkonomisk teori. Grunnen til dette er at man hele tiden må anta at det er nye verb som dukker opp hver gang man finner en ny kreativ verbkonstruksjon. Hvis man ikke vil anta det, må man anta at det i leksikonet ligger fakultative thetaroller til verbene som er brukt kreativt. Da får man likevel problemer med å forklare hvorfor de er fakultative, og hvorfor det er mulig å generere setninger som bruker verbinger – som altså ikke har de konseptuelle egenskapene som kreves for å dele ut thetaroller. Jeg har derfor i denne masteroppgaven valgt bruke en eksoskeletal teori – rammeteorien, som grunnlag for analysene av funnene. Med rammeteorien har selve setningsstrukturen semantiske og strukturelle egenskaper. Det er med andre ord verbrammen som bidrar med argumentstrukturen som kreves for at de kreative verbkonstruksjonene er mulig.

Med en eksoskeletal tilnærming var det ingen problemer med å se for seg hvordan de kreative verbkonstruksjonene var mulig. Det som ble interessant å se, var hva den semantiske arbeidsinndelingen mellom den konseptuelle semantikken til verbet og den strukturelle semantikken som verbrammen gir. Jeg argumenterte for at verbrammen bidrar med selve argumentstrukturen til setningen, mens de leksikalske elementene fyller kun de ulike rollene med konsepter. Videre så vi at det finnes fem ulike verbrammer i det norske språket. Disse verbrammene har forskjellige strukturelle egenskaper, og blir benyttet i forskjellige typer setninger. Hvilken semantikk som de leksikalske elementene bidrar med, endrer seg jo fra setning til setning, fordi det er ulike leksikalske elementer som benyttes i de forskjellige setningene. Men verbrammens semantikk er lik for alle setningene som benytter seg av samme ramme. Det vil si at intransitive verbrammer alltid vil ha samme strukturelle og semantiske egenskaper. Likevel er det ikke så enkelt å avgjøre hvilken semantikk hver enkelt

verbramme bidrar med, fordi særlig de to første verbrammene, altså den intransitive og den transitive verbrammen, kan romme forskjellige betydninger. Det kan se ut til at det er den kausative måten å bruke verbrammene på, som er mest utbredt. De aller fleste eksemplene benytter seg av denne. Det finnes også mer abstrakte måter å bruke verbrammen på, som for eksempel at noen har en tilstand slik som setningen *Kari fryser* og setningen *Kari frykter framtiden*. I ingen av disse tilfellene er verbhandlingen er kausativ. Likevel fant jeg ingen eksempler på dette.

Med en eksoskeletal tilnærming er det strukturen som kommer først, også de leksikalske elementene. Man velger en verbramme, som har en argumentstruktur som tilsvarer verbrammens semantiske betydning. De leksikalske elementene fyller bare verbrammen med konsepter, slik at man får informasjon om hvem eller hva som fyller den semantiske betydningen til verbrammen. Til sammen utgjør verbrammen og de leksikalske elementene grunnlaget for tolkningen av meningsinnholdet i setningen.

Litteratur

- Aa, Leiv Inge. (2015). *The Grammar of Verb-Particle Constructions in Spoken Norwegian*. Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Humanities, Department of Scandinavian Studies and Comparative Literature, Trondheim.
- Arad, Maya. (2005). *Roots and Patterns: Hebrew Morpho-syntax* (Vol. 63). Dordrecht: Springer Netherlands, Dordrecht.
- Borer, Hagit. (2003). Exo-Skeletal vs. Endo-skeletal Explanations: Syntactic Projections and the Lexicon. <http://webpace.qmul.ac.uk/hborer/downloads/explanation.pdf>
- Borer, Hagit. (2005). *In name only*. New York: Oxford University Press.
- Bouchard, Denis, *The Semantics of Syntax A Minimalist Approach to Grammar*. Chicago, USA: The University of Chicago Press.
- Bowers, John. (1993). The Syntax of Predication. *Linguistic Inquiry*, 24(4), 591-656.
- Chomsky, Noam. (1981) *Lectures on Government and Binding*. Dordrecht: Foris.
- Day, Sylvia. (2014). *Captivated by you - A crossfire novel*. New York: Trident Media Group.
- Faarlund, Jan Terje. (2005). *Revolusjon i lingvistikken Noam Chomskys språkteori*. Oslo, Norge: Det Norsk Samlaget.
- Gleitman, Lila. (1990) The structural sources of verb meanings. *Language Acquisition* 1: 3-55.
- Grimstad, Maren Berg, Lohndal, Terje, & Åfarli, Tor Anders. (2014). Language mixing and exoskeletal theory: A case study of word-internal mixing in American Norwegian. *Nordlyd, Vol 41, No 2*(Special Issue on Features, number 2).
- Hundal, Anne Kathrine. (2002). "Han nynnet oss et kjærtegn i nakkegropa" : en grammatisk studie av norske verbkonstruksjoner. Trondheim: A. K. Hundal.
- Johannessen, Janne Bondi. (2003). *På språkjakt : problemer og utfordringer i språkvitenskapelig datainnsamling*. Oslo: Unipub.
- Leksikon, Store Norske. (2016). Ockhams barberkniv. Lastet ned 11.02.2016, 2016, fra https://snl.no/Ockhams_barberkniv
- Levinson, Lisa. (2010). Arguments for pseudo-resultative predicates. *Natural Language & Linguistic Theory*, 28(1), 135-182. doi: 10.1007/s11049-010-9089-x
- Lohndal, Terje. (2014). *Phrase structure and argument structure : a case study of the syntax-semantics interface* (Vol. 49). Oxford: Oxford University Press.
- Marantz, Alec. (2000). *Roots: The universality of root and pattern morphology*.

Nygård, Mari. (2013). *Discourse ellipsis in spontaneously spoken Norwegian : clausal architecture and licensing conditions*. (2013:115), Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Humanities, Department of Scandinavian Studies and Comparative Literature, Trondheim.

Åfarli, Tor Anders. (2007). Do verbs have argument structure?

Åfarli, Tor Anders, & Eide, Kristin Melum. (2003). *Norsk generativ syntaks*. Oslo: Novus.

Vedlegg 1: Kilder til eksemplene

Verbramme 1

- 1) ”Babyen sover og vi lønsjer i parken”
http://skogens.blogg.no/1400918190_trubadurosykkellivet.html 19.02.2016
- 2) ”En venn av meg teslet til Spania i sommer” <http://www.elbil.no/nyheter/elbiler/3659-nytt-verb-a-tesle> 17. 02 2016
- 3) ”Hvis han gåller 20 ganger for oss i år, i alle turneringer til sammen, (...)”
<http://vgd.no/sport/fotball-norsk/tema/1624778/tittel/rosenborg-klubbtraad/innlegg/39009289/>
19.02.2016
- 4) ”Jeg tindrer ikke nå som jeg er i et forhold”. <http://forum.kvinneguiden.no/topic/952438-hvordan-tindrer-du/> 19.02. 2016
- 5) Jeg warder mye og setter opp ”plays”
<http://www.diskusjon.no/index.php?showtopic=1672998> 19.02.2016
- 6) ”Men en kveld da David og jeg pilset sammen med palestineren Omar (...)”
http://bottom_buzzer.blogspot.no/2009/11/jeg-skal-til-ischgl-om-noen-dager.html
19.02.2016
- 7) ”Nå kan du snappe i sakte film”. <http://www.siste.no/teknologi/innenriks/nyheter/na-kan-du-snappe-i-sakte-film/s/5-47-35021> 17.02.2016
- 8) ”Når arbeidsgivere naver”. <http://www.aftenposten.no/meninger/Nar-arbeidsgivere-naver-6942186.html> 17.02.2016
- 9) ”Planlagt romantisk kveld – men han chatter med eksen”
<http://www.klikk.no/forum/barnimagen/index.php/topic/142195063-planlagt-romantisk-kveld-men-han-chatter-med-eksen/> 19.02.2016
- 10) ” Vi ”døgner” på Grotta til lørdag morgen”
<http://www.numedalsnett.no/default.aspx?ArticleID=115966&MenuID=5794> 24.02.2016
- 11) ” Vi startet med en gå tur fra nydelige omgivelser oppe ved Maridalsvannet før vi turet nedover mot sentrum. http://charlottelouise.blogg.no/1413223562_for_en_mandag.html
19.02.2016

Verbramme 2

- 12) ”Han hitler debatten”. <https://twitter.com/martingruner/status/618674180834336769>
19.02 2016
- 13) ”Han kuker det til flere ganger pr kamp” <http://vgd.no/sport/fotball-premier-league/tema/1799552/tittel/liverpool-fc-2014-15/side/66> 19.feb.2016

- 14) ” Han nerdet koding på PCen (...) ” http://mashe.blogg.no/1379358514_peringe.html
24.02.2016
- 15) ” Håre henda (hvis man verber substantivet 'hår' altså)”
http://www.battlefield.no/forum/index.php?/topic/27134-synonym-for-ronking/page__st__50
24.02.2016
- 16) ”Internett kroppspreser oss”.
<http://www.dagbladet.no/2016/01/15/kultur/meninger/ideer/helgekommentaren/lordagskomm-entaren/42763377/> 17. 02 2016
- 17) ”I studietiden må studentene gründe en egen bedrift”. Adressa torsdag 14 januar 2016 s16.
- 18) ” (...) jeg ble ikke legga ” <http://www.nrk.no/livsstil/lett-for-unge-a-kjope-paracetamol-1.12799489> 24.02.2016
- 19) ”jeg dumpstret en del ting går – tøymykner, tapas-mat, potetsalat (...)”
”<https://www.facebook.com/events/496056533881004/> 19.02.2016
- 20) ” Jeg får veldig ofte kommentarer på at jeg screenshotter bilder på snapchat!”
<http://freak.no/forum/showthread.php?t=271124> 30.03.2016
- 21) ”Jeg skyper deg så snart jeg har et ledig øyeblikk, det har bare vært så inderlig hektisk her og jeg er så ille sliten!”. <http://vgd.no/index.php/samfunn/religion-og-livssyn/tema/1496905/innlegg/> 19.02.2016
- 22) ”min pappa er SØT! (smilefjes) han søter ihjel [sic] alle andre pappaer(...)”
<http://www.diskusjon.no/index.php?showtopic=104082&page=5> 29.02.2016
- 23) ” nå har jeg queuet alle de andre låtene også”
<http://www.strekhjerte.com/blog/2011/09/19/ting-er-kjipe-nok-som-de-er/#sthash.x25TOiuF.dpbs> 29.02.2016
- 24) ”Planlegg nemlig å sleeve venstrearma mi med en fantastisk tatovering bestående hovudsakleg av blackwork og geometriske figurar.
<http://www.battlefield.no/forum/index.php?/topic/103819-tatov%C3%B8r-i-oslo/> 19.02.2016
- 25) ” Vi googler det, vi” http://story.blogg.no/1359908233_vi_googler_det_vi.html
19.02.2016

Verbramme 3

- 26) ” Jeg tekster deg nummeret hans”
https://books.google.no/books?id=JP2GCwAAQBAJ&pg=PT17&lpg=PT17&dq=%22jeg+tekster+deg%22&source=bl&ots=gJ7jh6wvmO&sig=gk_mDy9KXoLOl_6qHqTq-6I2XGE&hl=no&sa=X&ved=0ahUKEwjg8Kz7ppHLAhWDvHIKHYY-0DMgQ6AEIHTAA#v=onepage&q=%22jeg%20tekster%20deg%22&f=false 24.02.2016
- 27) ”Min mann vippset meg penger”.
<https://www.facebook.com/dnb/posts/923722557666071> 17.02 2016.

Verbramme 4

28) ” Det er vel heller det at han ønsker å gå ut kontrakten i Start slik at han kan bosmanne seg til Europa”. <http://vgd.no/sport/fotball-norsk/tema/1344313/tittel/syke-forskjeller-i-start/innlegg/20947697/> 24.02.2016

29) ”DNB vipper kundeinfo til Facebook” <http://kampanje.com/tech/2016/02/--kan-ikke-stole-pa-norske-apper/> 17.02.2016

30) ” (...) hun photoshopper seg både tynnere og strammere, med større rumpe og større pupper (...)” <http://www.side2.no/aktuelt/slik-svarte-cassy-netthaterne-som-mente-hun-var-for-feit/3422778468.html> 24.02.2016

31) ”Luis Suarez bet seg til Barcelona” <http://vgssporten.vg.no/2014/12/09/klubblegende-tror-at-liverpool-kan-vinne-champions-league/> 19.02.2016

32) ”Menn ligger seg til topps”. <http://www.nrk.no/livsstil/menn-ligger-seg-til-topps-1.1315537> 17.02.2016

33) ”Messi leker seg gjennom fire (!) Bilbao spillere...”. <https://www.blaugrana.no/etter-kampen/2015/05/30/cupmestere-igjen/9975> 17.02.2016

34) ”Norge leker ballen i mål mens Ukraina har to spillere utvist.” http://www.aftenposten.no/100Sport/handball/Kampen-minutt-for-minutt-354953_1.snd 19.02.2016

35) ” Vi sover oss gjennom Afrika”. <http://odaogare.blogspot.no/2013/04/vi-sover-oss-gjennom-afrika.html> 24.02.2016

Vedlegg 2: Sammendrag

Motivasjonene for denne masteroppgaven var den kreative språkkulturen som for meg ser ut til å være ganske utbredt. Det jeg viser til er de kreative verbkonstruksjonene som ofte kommer på trykk i aviser eller blogger. Det er slik jeg ser det to typer kreative verbkonstruksjoner. Den ene har jeg valgt å kalle verbinger – altså andre leksikalske elementer som benyttes som verb i setninger. Dette er for eksempel å *tindre*. Tinder er et egennavn på en applikasjon, og ikke et verb. Den andre formen for kreative verbkonstruksjoner er de tradisjonelle verbene som blir brukt på en måte som ikke gjenspeiler argumentstrukturen til verbet. Et eksempel på dette er *Suarez bet seg til Barcelona*. I denne setningen blir verbet å *bite* brukt resultativt, selv om verbet tradisjonelt sett ikke er resultativt. Denne masteroppgaven stiller to spørsmål: 1: *Hvordan er det mulig å generere kreative verbkonstruksjoner?* 2: *Hva er den semantiske arbeidsinndelingen mellom den konseptuelle semantikken til verbet og den strukturelle semantikken som verbrammen gir?*

Det første spørsmålet blir besvart ved at man antar en eksoskeletal tilnærming. Med en slik tilnærming er det verbrammen som bidrar med argumentstruktur til setningen, og på denne måten muliggjør de kreative verbkonstruksjonene. Det har ingenting å si at det står et substantiv i verbposisjon, fordi verbet ikke trenger å dele ut thetaroller. Det andre spørsmålet er mer komplekst fordi de forskjellige rammene bidrar med forskjellig semantisk betydning. Det finnes på norsk fem slike verbrammer. Den intransitive verbrammen og den transitive verbrammen er mest generell i den forstand at de kan ha forskjellig semantisk betydning. De kan både være kausative og mer abstrakte. Den transitive er nok mest generell i så måte. Den ditransitive verbrammen bidrar semantisk med betydningen *en transaksjonshandling med tre deltakere*. De to siste er resultatative verbrammer og bidrar med betydningen *noe resulterer i noe, altså; at det oppstår et saksforhold*. Den ene er transitiv mens den andre er ditransitiv. Verbrammene gir argumentstruktur, og gir derfor spillerom til de kreative verbkonstruksjonene, mens de leksikalske elementene fyller verbrammene med konsepter slik at man får informasjon om hvem eller hva de forskjellige rollene er, samt hva som er handlingen i setningen. Det er summen av verbrammen og de leksikalske elementenes semantiske betydning som gir grunnlag for tolkningen av meningsinnholdet i setningene. Det betyr at om du kun baserer deg på meningen til verbrammen, vil man få en svært redusert forståelse av hva setningen går ut på. Hvis man kun baserer seg på de leksikalske elementenes betydning, vil man også få en svært begrenset forståelse av meningsinnholdet i setningen.

Vedlegg 3: Masterarbeidets relevans for mitt virke som lektor

Denne masteren handler om hvordan vi som mennesker genererer språket norsk. Når jeg begynner som lærer i norskfaget, vil jeg si det er viktig med god kompetanse i hvordan språket fungerer. Det å ha en dypere forståelse for de grammatiske egenskapene til det norske språket, er noe som vil hjelpe meg når jeg blant annet skal veilede elevene med tekstarbeid. Ved å undervise elevene i en dypere forståelse for grammatikk kan elevene kanskje lettere få innsikt i hvordan man kan forbedre språket sitt. Jeg tenker da særlig på kompetansemålet: Tilpasse språk og uttrykksmåter til ulike skrivesituasjoner i skole, samfunn og arbeidsliv. Jeg mener også at grammatikkundervisning som er gjort på riktig måte kan gi elevene motivasjon og entusiasme for faget. Det å se på språket som noe annet enn bare ord og språklige virkemidler, men mer som en matematisk formel, har for meg vært en spennende måte å tenke norskfaget på. Jeg håper å kunne smitte noe av denne entusiasmen for grammatikk over på elevene mine.

I arbeidet med denne masteren har jeg forsket på hvordan kreativ språkbruk, noe som jeg mener er en viktig del av vår språkkultur, blir generert. Dette er også kunnskaper som lett kan overføres til andre språk. I møte med den nye kulturelle hverdagen til norsklæreren er generell grammatikk en viktig balast å ha med seg. Jeg tenker da særlig på de mange ungdommene som ikke lærer norsk som morsmål, men som andrespråk. Jeg kan analysere hvilke grammatiske feil som ofte går igjen til elevene, og på den måten tilpasse undervisningen slik at språket blir bedre. Bare det å ha den faglige terminologien til å kunne søke opp forskning som er gjort på området, vil jeg anse som et stort fortrinn i arbeidet som norsklærer.